

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา

กฤษณา เนื่องจำนงค์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการเมืองการปกครอง

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ กุลญาดา เนื่องจำนงค์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร)

..... กรรมการ

(ดร. โชติสา ขาวสนิท)

..... กรรมการ

(พันตำรวจเอกหญิง ดร.ศุภลักษณ์ เหลี่ยมรวงกูร)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร)

วันที่ 30 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เป็นประธานสอบงานวิจัยที่ได้กรุณา ตรวจสอบแก้ไขพร้อมให้คำแนะนำและแนวทางอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา และขอกราบขอบพระคุณ ดร. โชติสา ขาวสนิท และพันตำรวจเอกหญิง ดร. ศุภลักษณ์ เหลี่ยมม่วง ผู้เป็นกรรมการสอบ ซึ่งทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

งานนิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ หากความขาดความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา ทั้งที่บางแสน วิทยาเขตจันทบุรี และวิทยาเขตสระแก้ว ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทำให้ได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อไป ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่เกี่ยวข้องด้วยใจจริง

กุลัญญาดา เนื่องจำนงค์

54910328: สาขาวิชา: การเมืองการปกครอง; ร.ม. (การเมืองการปกครอง)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง/ มหาวิทยาลัยบูรพา/ นิสิตนักศึกษา

กฤตยาดา เนื่องจางค์: การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา

(POLITICAL PARTICPATION OF UNIVERSITY STUDENTS) คณะกรรมการการควบคุม

งานนิพนธ์: เอกวิทย์ มณีธร, ร.ด., โชติสา ขาวสนิท, ร.ด., ศุภลักษณ์ เหลี่ยมวรางกูร, พ.ด.ท., ปร.ด., 109 หน้า. ปี พ.ศ. 2556.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพาและเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งคำถามจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลนิสิต ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต และทำการศึกษาจากนิสิตที่มีรายชื่ออยู่ในมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี จำนวน 397 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่าสถิติ t-Test ในการทดสอบสมมติฐานหาความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม กับตัวแปรตาม และใช้ค่าสถิติ F-test หรือ One - way Analysis of Variance (ANOVA) หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในการทดสอบสมมติฐานหาความแตกต่างระหว่างตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม กับตัวแปรตาม ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการสำรวจทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตมีทัศนคติ โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$) โดยด้านที่นิสิตมีทัศนคติมากที่สุด คือ ด้านที่ 1 ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 2.76$) มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านที่ 2 ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ($\bar{X} = 2.28$) ด้านที่ 3 ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ ($\bar{X} = 2.19$) และด้านที่ 4 ด้านการชุมนุมทางการเมือง ($\bar{X} = 1.89$) ตามลำดับ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง.....	5
การมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	11
การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	34
สมมุติฐาน.....	34
นิยามศัพท์.....	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	37
วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การทดสอบเครื่องมือ.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย	44
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	44
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับทัศนคติ.....	49
ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน	56
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	93
สรุปผลการศึกษา.....	93
อภิปรายผลการศึกษา	95
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	97
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	97
บรรณานุกรม	99
ภาคผนวก.....	102
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	109

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Almond and Powell.....	14
2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาแต่ละช่วงเวลา.....	27
3 จำนวนนิสิต จำแนกตามคณะ.....	37
4 จำนวนตัวอย่างนิสิต จำแนกตามคณะ.....	40
5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ (n = 397).....	44
6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ (n = 397).....	45
7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะ (n = 397).....	45
8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี (n = 397).....	46
9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาค (n = 397).....	46
10 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพบิดา (n = 397).....	47
11 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพมารดา (n = 397).....	47
12 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน (n = 397).....	48
13 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต (n = 397).....	48
14 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการติดตามข่าวสารทางการเมือง (n = 397).....	49
15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างการมี ส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาภาพรวม.....	49
16 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง (n = 397).....	50
17 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่ม ตัวอย่าง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง (n = 397).....	52
18 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ (n = 397).....	54
19 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการชุมนุมทางการเมือง (n = 397).....	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านภาพรวม	56
21 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง	56
22 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	57
23 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้	57
24 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง	57
25 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านภาพรวม	58
26 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง	58
27 การเปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง จำแนกตามช่วงอายุ	59
28 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	59
29 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้	60
30 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง	60
31 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านภาพรวม	60
32 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
33 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง.....	61
34 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้.....	62
35 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกับมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง.....	62
36 การเปรียบเทียบรายคู่ ต่อด้านการชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามคณะ.....	63
37 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม.....	63
38 การเปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อ ด้านภาพรวมจำแนกตามชั้นปี.....	64
39 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัย บูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง.....	64
40 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัย บูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง.....	65
41 การเปรียบเทียบรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มี ต่อด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามชั้นปี.....	65
42 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัย บูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้.....	66
43 การเปรียบเทียบรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีต่อด้านการรณรงค์ให้ความรู้ จำแนกตามชั้นปี.....	66
44 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัย บูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง.....	67
45 การเปรียบเทียบรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีต่อด้านการชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามชั้นปี.....	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
46 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิสำเนากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามภาพรวม.....	68
47 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิสำเนากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง.....	68
48 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิสำเนากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	69
49 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิสำเนากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้	69
50 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิสำเนากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง.....	69
51 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพบิดากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านภาพรวม.....	70
52 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพบิดากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง.....	70
53 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพบิดากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	70
54 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพบิดากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้	71
55 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพบิดากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง.....	71
56 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างอาชีพบิดากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนิสิตที่มีต่อชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามอาชีพบิดา	72
57 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพมารดากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม.....	73
58 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพมารดากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง.....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
59 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างอาชีพมารดาที่ระดับด้านการมีส่วนร่วม ในกระบวนการเลือกตั้ง จำแนกตามอาชีพมารดา	74
60 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพมารดาที่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	75
61 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพมารดาที่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้	75
62 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพมารดาที่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง	76
63 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างอาชีพมารดาที่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนิสิตที่มีต่อด้านชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามอาชีพบิดา	76
64 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยของครอบครัวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม	77
65 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตที่มีต่อด้านภาพรวม จำแนกตามรายได้	78
66 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยของครอบครัวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง	78
67 เปรียบเทียบรายคู่ระดับที่มีต่อด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งจำแนกตาม รายได้	79
68 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยของครอบครัวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	80
69 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตที่มีต่อด้านการแสดง ความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามรายได้	80
70 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยของครอบครัวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้	81
71 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อ ด้านการรณรงค์ให้ความรู้จำแนกตามรายได้	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
72 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยของครอบครัวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมชนทางการเมือง	82
73 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อ ด้านชุมชนทางการเมือง จำแนกตามรายได้	83
74 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนิติตกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม	84
75 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนิติตกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง	84
76 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรม	85
77 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนิติตกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	85
78 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนิติตกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้	86
79 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อ ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรม	86
80 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนิติตกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมชนทางการเมือง	87
81 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดตามข่าวสารทางการเมืองกับระดับการมีส่วนร่วมทาง การเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม	87
82 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อ ด้านภาพรวม จำแนกตามการติดตามข่าวสาร	88
83 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดตามข่าวสารทางการเมืองกับระดับการมีส่วนร่วมทาง การเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการ เลือกตั้ง	88

สารบัญญัตินำ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
84 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง จำแนกตามการติดตามข่าวสาร.....	89
85 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดตามข่าวสารทางการเมืองกับระดับการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็น ทางการเมือง.....	90
86 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีต่อด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามการติดตามข่าวสาร	90
87 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดตามข่าวสารทางการเมืองกับระดับการมีส่วนร่วมทาง การเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้	91
88 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อ ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ จำแนกตามการติดตามข่าวสาร	91
89 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดตามข่าวสารทางการเมืองกับระดับการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง.....	92
90 ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา.....	95

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	15
2 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	34

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อริสโตเติล (Aristotle) นักปรัชญาการเมืองยุคกรีกโบราณได้กล่าวไว้ว่ามนุษย์เป็นสัตว์การเมือง (Political Animal) จึงจำเป็นต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองไม่ว่าทางใดก็ในทางหนึ่งหากมองว่าการเมืองเป็นเรื่องของการแจกแจงสิ่งที่มีคุณค่าของสังคมผลผลิตที่ออกมาจากระบบการเมืองของระบบการเมืองไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบนโยบายกฎหมายระเบียบหรือคำสั่งใดๆของผู้มีอำนาจย่อมต้องตกกระทบแก่ทุกคนที่อยู่ในสังคมเมื่อคนในสังคมไม่สามารถหลบเลี่ยงจากอำนาจการเมือง มนุษย์จึงเรียกร้องให้ตนเองสามารถเข้าไปมีส่วนสัมพันธ์กับการเมืองผ่านกระบวนการกลไกติกา ที่ได้รับการยอมรับของสังคม โดยเฉพาะในประเทศที่ปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยซึ่งอำนาจทางการเมืองการปกครองหรืออำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนจำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนจะต้องเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับการกระบวนการการเมืองเช่นนี้เรียกว่าการมีส่วนร่วมทางการเมือง ความคิดทางปรัชญาการเมืองของอริสโตเติลเช่นนี้ส่งอิทธิพลไม่น้อยต่อนักคิดทางการเมืองรุ่นหลัง ในแง่การให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะที่มาของความมีชีวิตชีวาและพลังแห่งการสร้างสรรค์ตลอดจนเป็นเกราะป้องกันระบบการปกครองแบบกษัตริย์ทั้งยังเป็นบรรทัดฐานที่จะดึงเอาความฉลาดและความสามารถของประชาชนซึ่งได้รับการกล่าวถึงว่าประชาชนนี้เองคือบุคคลที่ฉลาดที่สุดในระบบการเมืองออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ (อรุณี ปริศนานันท์กุล, 2552, หน้า 7 - 8)

การเมืองเป็นกิจกรรมทางสังคมหรือความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจแทนบุคคลในสังคมที่เรียกว่า “รัฐ” การเมืองจึงเป็นองค์ประกอบของสังคมที่สำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดระเบียบสังคมในฐานะที่เป็นการควบคุมทางสังคมอย่างเป็นทางการ ในขณะที่เดียวกันการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย การสร้างบุคลิกภาพประชาธิปไตย และสังคมประชาธิปไตยจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครอง สถานศึกษา ครู อาจารย์ และสื่อมวลชนทั้งหลาย โดยจะต้องเริ่มตั้งครอบครัว โรงเรียน และสถาบันการศึกษาอื่น ๆ รวมทั้งองค์กรต่าง ๆ ในสังคมเพื่อให้เป็นค่านิยมและเป็นแบบอย่างของพฤติกรรมที่สอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งกระบวนการทางการเมืองดังกล่าวต้องอาศัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง นั่นคือการแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม กิจกรรมเหล่านี้จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคม

การเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับองค์กรทางการเมือง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้เป็นกระบวนการทางการเมืองซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายที่ประชาชนต้องการ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญของกระบวนการทางการเมืองและมีความจำเป็นสำหรับการเมืองทุกระบบ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยนั้นส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐและผู้บริหารหรือรัฐบาลได้ตามที่ประชาชนต้องการ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น สภาพทางครอบครัว พื้นที่อยู่อาศัย รายได้และอื่น ๆ แต่ปัจจัยที่สำคัญ คือ การศึกษา เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นรากฐานและเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ค่านิยม และระบบการเมืองของประเทศ การที่ประชาชนได้รับการศึกษาดี โอกาสที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองก็มีมากขึ้น การศึกษาและการเมืองจึงมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่การศึกษาเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ ค่านิยม และวัฒนธรรม ส่วนการเมืองเกี่ยวข้องกักิจกรรมของอำนาจ อิทธิพล และอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าทางการเมือง (สรลัทภย์ เลี่ยมสุวรรณ, 2549, หน้า 139 – 140)

ดังนั้นกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน (Political Participations) จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการที่จะทำให้สาธารณชนที่มีความกังวลมีความต้องการและมีทัศนคติที่จะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐในการตัดสินใจทั้งนี้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารสองทางที่มีเป้าหมายโดยรวมเพื่อที่จะเกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นและได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชนเป้าหมายของกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนคือการให้ข้อมูลต่อสาธารณชนและให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็นต่อโครงการที่นำเสนอหรือนโยบายของรัฐและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเพื่อทางออกที่ดีสำหรับทุก ๆ คน (วันชัย วัฒนศัพท์, 2543, หน้า 45) และหลักสำคัญของการมีส่วนร่วมในความหมายของการบริหารจัดการจะมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับ “การตัดสินใจ” นั่นคือ การมีส่วนร่วมนั้น ๆ ได้นำไปสู่การตัดสินใจใด ๆ อย่างมีคุณค่าและอย่างชอบธรรมหรือไม่ซึ่งในภาษาอังกฤษจะใช้คำว่า “Meaningful Participations” คือการมีส่วนร่วมนั้น ๆ ทำขึ้นหรือวางระบบขึ้น ไม่ใช่เพียงเพื่อว่าได้จัดแล้วให้มีเท่านั้นแต่การมีส่วนร่วมนั้น ๆ ได้นำไปสู่การพิจารณาตัดสินใจหากสมเหตุสมผลมีความชอบธรรมก็นำไปปฏิบัติ (วันชัย วัฒนศัพท์, 2543 อ้างถึงใน อรุณี ปริศนานันท์กุล, 2552, หน้า 1) สถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันได้มีรุนแรงมากยิ่งขึ้น การนำระบอบประชาธิปไตยมาเป็นข้ออ้างในการต่อรองทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจว่าประชาธิปไตยอย่างดั่งแท้ ผู้วิจัยจึงเห็นกลุ่มคนที่น่าจะรับรู้และเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย คือ

นิสิต นักศึกษาที่จะ เป็นพลังขับเคลื่อนและเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ จึงเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยให้ความสนใจว่าในปัจจุบันคนกลุ่มนี้มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไรและมีมุมมองต่อการเมืองและการเลือกตั้งอย่างไรข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้เกี่ยวข้องในอันที่จะดึงพลังของคนกลุ่มนี้มาใช้ประโยชน์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

มหาวิทยาลัยบูรพา พัฒนามาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศไทยที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคเริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2498 ต่อมาได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2517 ยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2533 และเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2551

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกนิสิตของมหาวิทยาลัยบูรพา เพราะถือได้ว่าเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียงแห่งภาคตะวันออก ซึ่งและยังเป็นพลังสำคัญในการแสดงออกทางการเมืองอีกด้วย

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต

มหาวิทยาลัยบูรพา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตระยะเวลา

การศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 31 ตุลาคม พ.ศ. 2555

ขอบเขตพื้นที่การศึกษา

เป็นการศึกษาเฉพาะนิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งประกอบไปด้วย 23 คณะ คือ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ คณะโลจิสติกส์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะการแพทย์แผนไทย อกัยภูมิศาสตร์ คณะการจัดการและการท่องเที่ยว คณะสหเวชศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ คณะ

ภูมิสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ วิทยาลัยนานาชาติ คณะเทคโนโลยีทางทะเล
คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ คณะอัญมณี คณะเทคโนโลยีการเกษตร และคณะวิทยาศาสตร์
และสังคมศาสตร์

ขอบเขตด้านเนื้อหา

จะศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาในประเด็นด้านต่าง ๆ
ดังนี้ การแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง การใช้สิทธิเลือกตั้ง การริเริ่มประเด็นพูดคุย
ทางการเมือง การชักจูงผู้อื่นให้เลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน การติดกระดุมหรือสติ๊กเกอร์เพื่อแสดงการ
สนับสนุน การติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง การบริจาคเงินสนับสนุนทางการเมือง
การร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง การร่วมรณรงค์ทางการเมือง การเป็นสมาชิกที่สำคัญของ
พรรคการเมือง การร่วมประชุมแกนนำของพรรค การร่วมระดมทุน การเสนอตัวเป็นคู่แข่งทาง
การเมือง และการดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ขอบเขตหน่วยวิเคราะห์ประชากร

ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ภายในมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อ
การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. จะได้ทราบถึงระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา
2. จะได้ทราบถึงปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต
มหาวิทยาลัยบูรพา
3. จะได้ทราบข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ผู้วิจัยได้ศึกษา และทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการทั้งชาวต่างชาติและชาวไทย ซึ่งสามารถนำเสนอได้ตามลำดับดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐาน

นิยามศัพท์

แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง

ความหมายของแนวคิดเกี่ยวกับการเมือง

มีนักรัฐศาสตร์หลายท่านทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติและชาวไทยได้ให้ความหมายของ คำว่าการเมือง ซึ่งตรงกับคำว่า Politics ในภาษาอังกฤษ เป็นคำพูดและกล่าวถึงกันเสมอไม่ว่าจะเป็น วงราชการ วงการปกครอง วงการทหาร ตลอดจนวงการหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนต่าง ๆ เรา มักจะได้ยินคนพูดถึงการเมืองทั้งในแง่ดี และแง่ไม่ดีอย่างหลากหลาย หากดูคำนิยามการเมืองจาก ผู้เขียนของนักรัฐศาสตร์ทั้งของไทยและต่างประเทศแล้วจะเห็นได้ว่าที่ให้ความหมายตรงกันนั้นมี น้อย บางคนก็ให้ความหมายไว้อย่างหละหลวมมากไม่สามารถนำไปใช้ได้กับการเมืองทุกรูปแบบ และในทุกกาลสมัยได้ ซึ่งในที่นี้จะเริ่มจากการนำเสนอของนักวิชาการชาวต่างประเทศก่อน ดังนี้ (เอกวิทย์ มณีธร, 2554, หน้า 106-107) Saffell (1978) ได้กล่าวว่า การเมือง คือ ความสัมพันธ์ที่ คง อยู่ของบุคคลหรือกลุ่ม เมื่อใดก็ตามที่เป็นการควบคุมหรือใช้อำนาจเหนือบุคคลหรือกลุ่มอื่น ๆ ในการดำเนินการตามแนวทางที่ต้องการ และ Easton (1960) นักวิชาการร่วมสมัยชาวอเมริกันได้ นิยามคำว่าการเมืองไว้ว่า เป็นการแบ่งปันปันส่วนหรือจัดสรร โดยใช้อำนาจอันเป็นที่ได้รับการ ขอมรับ หรือที่ถือว่าเป็นไปตามสิทธิอำนาจ ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับ Lasswell (1970) ปรมาจารย์ ด้านรัฐศาสตร์ทางอเมริกาคคนหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า การเมือง คือ การได้มาซึ่งอำนาจเพื่อที่จะตัดสินใจ

ว่าใครจะได้อะไร เมื่อใด และอย่างไร กล่าวคือ การเมืองเกิดขึ้นมาเพื่อกฎเกณฑ์ในการแบ่งสรรสิ่งต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ ซึ่งก็ต้องเกี่ยวข้องกับอำนาจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ รวมถึง Machiavelli (1505 อ้างถึงใน สมบัติ จันทรวงศ์, 2547) นักคิดชาวอิตาลี ก็เช่นกันที่มองว่าการเมืองเป็นเรื่องของการต่อสู้เพื่อแสวงหาอำนาจและการใช้อำนาจอย่างมีอิสระ มาคิอาเวลลีได้สอนให้ผู้ปกครองมีความสามารถรอบด้าน ด้านหนึ่งคือ พละกำลังและกำลังใจที่เข้มแข็งแบบสิงโต และได้มีความเฉลียวฉลาดแบบสุนัขจิ้งจอก ในขณะที่ Tansey (2004) ได้กล่าวถึงการเมืองในอีกแง่มุมหนึ่งว่า การเมืองนั้นเป็นศาสตร์และศิลป์ ในการปกครองที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบโครงสร้างการบริหาร การจัดสรรประโยชน์ต่าง ๆ ในรัฐอย่างมีระเบียบกฎเกณฑ์ ทั้งนี้ การเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องทั้งภายในรัฐ และสัมพันธ์กับรัฐอื่น ๆ อีกด้วย

สำหรับในส่วนของนักรัฐศาสตร์ชาวไทยนั้นการได้ให้ความหมายว่า การเมือง ไว้ที่น่าสนใจหลายท่าน เช่น ชัยอนันต์ สมุทรวณิช (2523, หน้า 15 – 16 อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธร, 2554, หน้า 107) กล่าวว่า การเมืองคือกิจกรรมซึ่งมีผลประโยชน์ที่แตกต่างกันและมารวมกันอยู่ในหน่วยการปกครองหนึ่ง ๆ ได้รับการประสานประโยชน์โดยได้รับโอกาส ที่จะร่วมมืออำนาจตามสัดส่วนของความสำคัญของกลุ่ม ทั้งนี้เป็นไปเพื่อสวัสดิภาพและการคงอยู่ของสังคม

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2544, หน้า 3 – 7) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเมืองไว้ที่น่าสนใจว่า การเมือง (Politics) คนทั่วไปอาจให้ความหมายหลากหลายแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความรับรู้ และความเข้าใจของแต่ละบุคคล หรืออาจกล่าวได้ว่าขึ้นอยู่กับกระบวนการหล่อหลอมก่อมลทางสังคม (Socialization Process) ของแต่ละบุคคล ซึ่งบุคคลที่เติบโตมาจากภายใต้สิ่งแวดล้อมของสังคมอำนาจนิยมอาจเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของชนชั้นผู้ปกครองเป็นภาระหน้าที่ของผู้ปกครองที่ต้องใช้อำนาจ เพื่อปกครองประเทศเพื่อสร้างความสงบเรียบร้อยในประเทศเพื่อระดมทรัพยากรในการพัฒนาประเทศ และเป็นหน้าที่ของประชาชนผู้อยู่ใต้การปกครองที่จะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่ผู้ปกครองบัญญัติไว้โดยเคร่งครัด ผู้ใดฝ่าฝืนหรือละเมิดจะต้องถูกลงโทษโดยเด็ดขาด นอกจากนี้อาจเห็นว่าผู้นำที่จะรับผิดชอบในการปกครองประเทศต้องเป็นชนชั้นปกครองที่มีความรู้และประสบการณ์ทางการปกครองมาโดยตรง ส่วนประชาชนทั่วไปไม่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นผู้ปกครอง

สำหรับบุคคลที่เติบโตมาจากสิ่งแวดล้อมทางการเมืองที่กำลังเปลี่ยนแปลง อาทิ การเปลี่ยนแปลงจากระบอบอำนาจนิยมไปเป็นระบอบประชาธิปไตยอาจมีความเห็นทางการเมืองแตกต่างออกไป บางส่วนอาจมีความเชื่อมั่นว่าการเมืองเป็นเรื่องของการปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชน ตามอุดมการณ์ประชาธิปไตย แต่บางส่วนหรืออาจเป็นส่วนใหญ่ที่ยึดติดอยู่กับความเชื่อที่ได้รับการปลูกฝังหล่อหลอมมาจากระบอบอำนาจนิยม อาจเห็นว่าตราบใด

ที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังต้องความรู้และยากจน ชนชั้นปกครองควรรับภาระหน้าที่ในการปกครองต่อไป การจะถ่ายโอนอำนาจการปกครองไปสู่ประชาชนควรกระทำเมื่อประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเพียงพอที่จะปกครองตนเองได้แล้วเท่านั้น

นอกจากนี้อาจมีผู้เห็นว่า แท้จริงแล้วการเมืองเป็นเรื่องของการแสวงหาอำนาจเพื่อใช้อำนาจเหล่านั้นในการแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเอง โดยความเชื่อเหล่านี้ได้รับการตอกย้ำจากประสบการณ์ที่ตนได้สัมผัสและรับรู้มาโดยตรง บุคคลที่มีความเชื่อเช่นนี้จะเกิดความรู้สึกรังเกียจการเมือง ไม่อยากเข้าไปเกี่ยวข้องกับหรือสัมพันธ์ด้วยไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม โดยจะพยายามปลีกตัวแยกออกจากการเมืองตลอดเวลา

หรือบางกลุ่มอาจเห็นว่า การเมืองเป็นเรื่องสกปรก เป็นเรื่องของการแก่งแย่งผลประโยชน์โดยไม่มียกติกามาก่อน เพียงเพื่อให้ได้ประโยชน์ บุคคลอาจกล่าวหาหรือใส่ร้ายป้ายสีผู้อื่นให้ได้รับความเสียหาย ดังนั้นคนดี ๆ จึงไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมือง เพราะการเมืองอาจทำให้เกิดความเสียหายทั้งแก่ตนเองและวงศ์ตระกูล บุคคลที่มีความเชื่อเช่นนี้จะไม่ส่งเสริมผู้ใดให้มีส่วนร่วมทางการเมือง นอกจากชนชั้นปกครองที่ควบคุมอำนาจอยู่เท่านั้น

ส่วนบุคคลที่เติบโตมาภายใต้สิ่งแวดล้อมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยจะมีความเชื่อมั่นว่าการเมืองเป็นเรื่องของประชาชน อำนาจทางการเมืองคืออำนาจของประชาชน ประชาชนคือเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง ผู้ใช้อำนาจทางการเมืองต้องได้รับฉันทานุมัติจากประชาชน การใช้อำนาจทางการเมืองต้องเป็นไปตามความต้องการของประชาชนเพื่อสนองตอบประโยชน์สุขของประชาชน ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการกำหนดหรือถอดถอนผู้ปกครอง บุคคลที่มีความเชื่อเช่นนี้จะมิหวัหวั่นและมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแข็งขัน เพื่อรักษาอำนาจอธิปไตยของตน

จะเห็นได้ว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองของบุคคล โดยทั่วไป ขึ้นอยู่กับกระบวนการอบรมหล่อหลอมและประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่ได้รับมาจากอดีต

สำหรับนักปราชญ์ดังเช่น เพลโต (Plato) ให้ความหมายไว้ว่า การเมืองคือสิ่งที่นครรัฐ (Polis) ได้กระทำและอาจกระทำ สิ่งทีนครรัฐได้กระทำจะมีความหมายครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งหมดที่นครรัฐได้กระทำไปแล้ว ทั้งในการบัญญัติกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ของสังคม การบังคับใช้กฎหมายและระเบียบ การจัดสรรภาระหน้าที่แก่สมาชิกในสังคม ตลอดจนการทำนุบำรุงสังคมให้สงบสุข

ส่วนที่กล่าวว่า การเมืองคือสิ่งที่นครรัฐอาจกระทำมีความหมายครอบคลุมถึงนโยบายและแผนการทั้งหมดที่นครรัฐกำหนดจะกระทำในอนาคต อาจเป็นในอนาคตอันใกล้หรือไกลก็ได้

อย่างไรก็ตาม ความหมายที่ว่าการเมืองคือสิ่งที่นครรัฐได้กระทำและอาจกระทำแท้จริงได้หมายรวมถึงอำนาจสูงสุดของรัฐที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ไว้ด้วยแล้วในตัว รวมทั้งอำนาจที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ในอนาคตด้วย

กล่าวโดยสรุป ไม่ว่าจะกล่าวถึงการเมืองในแง่มุมใดย่อมเกี่ยวกับอำนาจรัฐทั้งหมด อำนาจของรัฐทั้งหมด อำนาจที่ว่ามีไม่ใช่อำนาจธรรมดาแต่เป็นอำนาจสูงสุดของรัฐของแผ่นดิน เป็นอำนาจที่ให้ไว้ให้คุณและโทษ อำนาจที่ให้โทษนั้นอาจถึงแก่ชีวิตก็ได้

ประเด็นที่น่าสนใจคือ อำนาจทางการเมืองใช้เพื่อประโยชน์ของใคร? หากวิเคราะห์จากเป้าหมายโดยทั่วไป จะเห็นได้ว่าผู้ปกครองไม่ว่าในระบบใดล้วนอ้างว่าใช้อำนาจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนทั้งสิ้น ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงจะแตกต่างออกไป แต่หากประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่ใช้อำนาจเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและพรรคพวกจะไม่สามารถดำรงอยู่ได้ยั่งยืน มักจะพบจุดจบโดยการโค่นล้มของประชาชนทั้งสิ้น ตรงกันข้ามกับการใช้อำนาจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริงจะสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนด้วยความรักและศรัทธาจากประชาชน

แต่การได้มาซึ่งอำนาจมีความแตกต่างหลากหลายขึ้นอยู่กับระบอบการเมืองระบอบสังคมนิยมขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของพรรคชนชั้นกรรมาชีพ ระบอบอำนาจนิยมขึ้นอยู่กับผู้นำกองทัพ ส่วนระบอบประชาธิปไตยขึ้นอยู่กับมติมหาชน

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า การเมืองหมายถึงการจัดสรรอำนาจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

การจัดสรรอำนาจ หมายถึง กระบวนการได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง ซึ่งถูกกำหนดเกณฑ์และกติกาให้เป็นไปตามรูปแบบหรือระบบการเมืองที่เป็นอยู่ ความแตกต่างของระบบการเมืองทำให้กระบวนการเพื่อได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองแตกต่างกันออกไป อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ดังนั้นผู้นำทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติจะต้องผ่านกระบวนการเห็นชอบจากประชาชน โดยตรงที่เรียกว่า กระบวนการเลือกตั้ง ผู้ที่ชนะการเลือกตั้งจะได้รับฉันทานุมัติจากประชาชนให้ทำหน้าที่ผู้นำทางการเมืองทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติแล้วแต่กรณี ส่วนประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน ถือว่าพรรคคอมมิวนิสต์คือตัวแทนชนชั้นกรรมาชีพ ดังนั้น พรรคคอมมิวนิสต์จึงมีอำนาจสูงสุดในการคัดเลือกผู้นำไม่ว่าจะเป็นผู้นำทางการเมืองบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติ

ในส่วนของการใช้อำนาจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนจะมีความหมายครอบคลุมถึงการใช้อำนาจในการบัญญัติและบังคับใช้กฎหมาย และระเบียบทั้งมวลของสังคม เพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในสังคมอย่างสงบสุข ตลอดจนอำนาจในการจัดสรรทรัพยากรและการ

ดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนอย่างเสมอภาค
ทั่วหน้า

กล่าวโดยสรุป การใช้อำนาจทางการเมืองซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดของสังคม จึงต้องมี
จุดมุ่งหมายที่จะคุ้มครองสมาชิกที่มีสมรรถนะแตกต่างกันให้มีโอกาสที่จะได้ดำรงชีวิตที่ดีอย่าง
เสมอภาคทั่วหน้ากัน โดยจำกัดมิให้กลุ่มหนึ่งกลุ่มใดเอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ซึ่งหมายถึงการใช้อำนาจ
เพื่อสร้างสรรค์ความเป็นธรรมของสังคม อันเป็นรากฐานสำคัญในการเสริมสร้างประโยชน์สุขของ
ประชาชน ด้วยเหตุนี้ การเมืองจึงหมายถึง การจัดสรรอำนาจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

สุขุม นวลสกุล (2527, หน้า 13 -14 อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณิธร, 2554, หน้า 107) ให้
ความเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของอำนาจที่มีผลกระทบต่อสังคมโดยส่วนรวม เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง
กับการแข่งขันการตลาดในสังคม และทำให้สังคมแห่งนั้นเจริญพัฒนาในทางที่ดีขึ้น

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่า ประเด็นเรื่องความขัดแย้ง อำนาจ และอิทธิพล ภาวะผู้นำและ
การตัดสินใจนโยบาย ซึ่งต่างเป็นกิจกรรมที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิดจึงเป็นที่ยอมรับของ
นักวิชาการจำนวนไม่น้อยว่าเป็นสาระสำคัญของการเมือง อย่างไรก็ตามคำจำกัดความของคำว่า
การเมืองที่มีอยู่หลากหลายแปรเปลี่ยนไปตามทรรศนะ ส่วนหนึ่งจะตั้งอยู่บนสมมติฐานที่สำคัญ
7 ประการ ดังต่อไปนี้

1. สังคมมนุษย์ทุกสังคมต่างก็ประสบกับปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรไม่ว่าจะเป็น
โภคทรัพย์ สถานภาพ หรืออำนาจ และอุปสงค์มักจะมีมากกว่าอุปทานเสมอ
2. เพื่อปกป้องไม่ให้ความขัดแย้งเป็นผลมาจากการแก่งแย่งแข่งขัน เพื่อให้มีการจัดสรร
ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เป็นผลเสียร้ายแรงต่อสังคม จะเกิดกลุ่มบุคคลขึ้นมากลุ่มหนึ่งใน
ทุกสังคมที่จะทำหน้าที่เป็นผู้นำเอากลไกของสังคมมาใช้ในการแบ่งสรรทรัพยากร และบังคับใช้
กฎระเบียบต่าง ๆ ที่ออกมาควบคุมพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนของบรรดาสมาชิกของสังคมนั้น ๆ กลไก
ดังกล่าวได้แก่ รัฐบาลซึ่งอาจจะอยู่ในรูปองค์กรที่ซับซ้อน เช่น รัฐบาลของสหรัฐอเมริกา หรืออาจ
อยู่ในรูปแบบง่าย ๆ เช่น ระบบเผ่าพันธุ์ เป็นต้น
3. รัฐบาลจะแจกแจงแบ่งสรรทรัพยากรของสังคมให้บุคคลจำนวนหนึ่ง ขณะที่ผู้คน
อีกจำนวนหนึ่งไม่ได้รับประโยชน์
4. จะเกิดแรงผลักดันเพื่อให้รัฐบาลแจกแจง แบ่งสรรทรัพยากรใหม่เสมอและจะอยู่ใน
รูปแบบที่แตกต่างกันไปมากมาย ตั้งแต่การจลาจล สงครามกลางเมือง การไปออกเสียง
เลือกตั้ง ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการกระทำของกลุ่ม "Have Nots"

5. เมื่อกลุ่ม Have Nots ขยายแรงผลักดันให้มีการแจกแจงแบ่งสรรกันใหม่เพิ่มขึ้นกลุ่ม Have ซึ่งเป็นพวกที่ ได้รับประโยชน์จากรูปแบบและวิธีการแจกแจงแบ่งสรรเดิมอยู่แล้วก็จะยิ่งกระตือรือร้นที่จะต่อต้านเพื่อรักษาสถานภาพเดิมไว้ให้คงอยู่

6. ยิ่งกลุ่ม Haves ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้ปกครองสามารถชักจูงให้มวลชนเห็นว่า รัฐบาลตลอดจนผลงานและกระบวนการในการทำงานมีความชอบธรรม สามารถรักษาผลประโยชน์ส่วนใหญ่ของมวลชนได้มากเพียงไร ฐานะตำแหน่งของผู้ปกครองก็จะยิ่งมั่นคงมากขึ้น ผู้ปกครองจะพยายามรักษาตำแหน่งอภิสิทธิ์ไว้โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เท่าที่จะคิดขึ้นมา เช่น ใช้ความเชื่อทางศาสนาบ้าง ทางคติชนบ้าง เพื่ออ้างสิทธิ์ที่ตนจะปกครองผู้อื่น

7. การเมืองจึงเป็นเรื่องของปฏิกริยาระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครอง และเป็นเรื่องของการแก่งแย่งแข่งขันในสิทธิที่จะปกครองผู้อื่นในระหว่างผู้ปกครองด้วยกันอีกด้วย สถาบันทางการเมืองที่เป็นทางการ จึงเป็นจุดศูนย์กลางของการต่อสู้ควบคุมมวลชน และช่วยรักษาสถานภาพอันเหนือกว่าของตนให้รอดพ้นจากผู้ปกครองอื่น ๆ ด้วย ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการเมืองในระดับพื้นฐานเป็นกระบวนการต่อสู้แย่งชิงอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อควบคุมระบบการผลิต การแบ่งปันทรัพยากร และผลประโยชน์อื่น ๆ ที่มีอยู่ในสังคม การเมืองยังเป็นกระบวนการต่อสู้เพื่อนิยามความหมายของ “อำนาจ” รูปแบบและความชอบธรรมในการได้มาซึ่งอำนาจตัดสินใจ การกำหนดและปรับเปลี่ยน “กติกา” ของสังคม การควบคุมให้สมาชิกของสังคมกระทำตามกติกาเพื่อความมีระเบียบและความสงบเรียบร้อย และการใช้บทลงโทษ เมื่อเกิดการละเมิดกติกาสังคม ในสังคมขนาดใหญ่และสลับซับซ้อนจะมีการจัดตั้งระบบและสถาบันการเมืองในรูปแบบแน่นอนชัดเจน มีองค์กรทางการเมืองทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อต่อสู้แย่งชิงอำนาจตัดสินใจ มีการสร้างกติกายเป็นลายลักษณ์อักษรในรูปของกฎหมายและรัฐธรรมนูญ มีการจัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่บริหารและควบคุมดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม หากแต่ในสังคมขนาดเล็กและเรียบง่าย อาจไม่มีการจัดตั้งระบบและสถาบันการเมืองในรูปแบบที่แน่นอนชัดเจน องค์กรทางการเมืองถูกครอบด้วยระบบเครือญาติ การต่อสู้ทางการเมืองมักเป็นไปในรูปแบบของการจัดตั้งกลุ่มองค์กรทางสังคมเพื่อสร้างอำนาจต่อรอง การตัดสินใจถูกกำหนดด้วยการเจรจาและการแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม

จากนิยามของคำว่าการเมืองที่มีอยู่หลากหลายนี้ การจะยึดว่านิยามใดดีที่สุด หรือมีประโยชน์มากกว่านิยามอื่น ๆ นั้น ออกจะเป็นความคิดที่ค่อนข้างจะแคบไป ไม่มีนิยามใดที่ผิดหรือถูกต้องสมบูรณ์ แต่เป็นเพียงข้อความสรุปที่บุคคลหวังที่จะทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์ใด ๆ ทุกคนจึงมีสิทธิที่จะให้คำจำกัดความทรงสนะของตนเองทั้งนั้น ทางผู้ศึกษาเองก็ได้ทำการสรุปถึงความหมายของการเมืองไว้อย่างกว้าง ๆ เพื่อให้สะดวกต่อการทำการศึกษา และทำความเข้าใจ

ในลำดับต่อไปว่าการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ และการใช้อำนาจในการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับบุคคลทุกระดับในสังคม เนื่องจากการเมืองเป็นเรื่องของสาธารณะที่จะต้อง มีผลกระทบและเกี่ยวข้องกับทุกคนในรัฐนั่นเอง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

Weiner (1971 อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธร, 2554, หน้า 117) ได้นำเสนอไว้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นต้องมีองค์ประกอบย่อย 3 อย่าง ได้แก่ 1. ต้องมีกิจกรรมหรือการดำเนินการได้ เช่น การพบปะพูดคุยติดต่อประสานงาน 2. ต้องเป็นกิจกรรมที่ทำโดยความสมัครใจ หรือเป็นเรื่องของการแสดงออกส่วนบุคคล และ 3. ต้องมีทางเลือกในการเข้าร่วมที่หลากหลายอยู่เสมอ

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2544, หน้า 315 – 317) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) เป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการทางการเมือง กล่าวคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย สังคมใดจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำพิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สังคมที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง ย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูง ในทางตรงกันข้ามถ้าสังคมใดมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ แสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ โดยนัยนี้นักวิชาการทางรัฐศาสตร์บางกลุ่มจึงถือว่าการพัฒนาทางการเมืองคือ การทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ความสำเร็จของการพัฒนาทางการเมืองจึงขึ้นกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นสำคัญ ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นเป้าหมายของการพัฒนาทางการเมืองโดยตรง โดยเฉพาะการพัฒนาทางการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย

ในส่วนของกระบวนการทางการเมืองนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองแท้จริงคือการแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม กิจกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคมการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับองค์กรทางการเมือง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้คือ กระบวนการทางการเมืองซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ประชาชนต้องการ ในฐานะที่มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกระบวนการทางการเมือง ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลและองค์การทางการเมืองที่ครอบคลุมระบบปฏิสัมพันธ์ (Interaction System)ทางการเมืองทั้งหมดจะส่งเสริมให้เข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลและองค์การ

ทางการเมืองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้น การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะที่เป็นกระบวนการทางการเมือง (Political Process) จึงเกี่ยวข้องและสัมพันธ์โดยตรงกับกระบวนการการอบรมหล่อหลอมทางการเมือง (Political Socialization) ซึ่งจะมีผลต่อความเชื่อและพฤติกรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลในแต่ละสังคม

หากพิจารณาการมีส่วนร่วมทางการเมืองภายใต้กรอบของระบบการเมือง อาจจำแนกได้ 2 ลักษณะสำคัญ กล่าวคือ ลักษณะแรก เป็นลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีความหมายครอบคลุมลักษณะต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วใน ส่วนลักษณะที่สอง คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบอำนาจนิยมหรือระบอบเผด็จการ ลักษณะสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบนี้จะเป็นไปแบบทิศทางเดียว กล่าวคือ ประชาชนจะแสดงบทบาททางการเมืองได้เฉพาะภายใต้กรอบที่ผู้ปกครองกำหนดให้เท่านั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการแสดงออกทางการเมืองเพื่อสนับสนุนผู้ปกครอง ภายใต้การระดมและการกำกับของผู้ปกครองโดยตรง อาจเป็นการแสดงออกของประชาชนเพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล หรือแสดงออกซึ่งการต่อต้านต่างชาติดที่เป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาล การแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบอำนาจนิยมหรือระบอบเผด็จการจะเป็นไปในลักษณะของการระดมการมีส่วนร่วม (Mobilized Participation) เป็นสำคัญและจะต้องเป็นไปในลักษณะการสนับสนุนผู้นำเผด็จการเท่านั้น จะแสดงออกเพื่อการคัดค้านผู้นำหรือรัฐบาลเผด็จการมิได้ ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบอำนาจนิยมหรือระบอบเผด็จการจึงแตกต่างกับระบอบประชาธิปไตยอย่างชัดเจน เพราะการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยสามารถกระทำได้ทั้งในทางสนับสนุนและคัดค้านรัฐบาล และโดยส่วนใหญ่จะเป็นการแสดงออกที่เป็นอิสระจากการควบคุมหรือกำกับของรัฐบาล นอกจากนี้การแสดงออกทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย อาจมีอิทธิพลหรือส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาล และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลได้ ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ถ้าสะท้อนถึงความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ก็คือ การแสดงออกซึ่งเจตจำนงทั่วไป (General Will) ของประชาชนนั่นเอง จึงเป็นเรื่องที่ผู้นำทางการเมืองจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีมากมายหลายประการ โดยบุคคลอาจจะเข้าร่วมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งก็ได้ ซึ่งนักวิชาการแต่ละท่านได้จัดรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ต่างกัน ขึ้นอยู่กับการให้คำจำกัดความหรือนิยามนั้น ๆ (ชัยพร เจียมตน, 2548, หน้า 35 - 44)

Verba and Kim (1978, pp. 53-54) ได้จำแนกลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง ออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การใช้สิทธิเลือกตั้ง (Voting) เป็นกิจกรรมของบุคคลแต่ละคนในการเลือกตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจในทางการเมือง และนับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุมรัฐบาล แต่การใช้สิทธิเลือกตั้งจะแตกต่างไปจากกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบอื่น ๆ ที่ต้อง การความริเริ่มเพียงเล็กน้อยและสังคมเป็นผู้กำหนดโอกาสให้ เช่น 4 ปีต่อครั้ง ถือเป็นกิจกรรม ทางการเมืองที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด

2. การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง (Campaign Activity) เป็นกิจกรรมที่ยากขึ้นและ ต้องการความคิดริเริ่มมากกว่าการเลือกตั้ง ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่สามารถสื่อสารหรือชี้ให้เห็นถึงความนิยมของประชาชน เพราะผู้ร่วมรณรงค์จะมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับผู้สมัครเลือกตั้งอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น

3. การร่วมกิจกรรมของชุมชน (Communal Activity) เป็นกิจกรรมของกลุ่มหรือองค์กรทางสังคมที่พลเมืองร่วมกันดำเนินเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ในกรณีนี้ ประชาชนจะร่วมมือกันเพื่อใช้อิทธิพลต่อการดำเนินงานของรัฐ กิจกรรมในรูปแบบนี้เป็นไปอย่างมีเป้าหมาย แน่นนอน และมีอิทธิพลมาก

4. การติดต่อเป็นการเฉพาะ (Particularized Contacts) เป็นรูปแบบของการเข้ามามี ส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นรายบุคคล ผู้ซึ่งไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการ เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เฉพาะตัวหรือของครอบครัว กิจกรรมรูปแบบนี้มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลน้อยมาก

ลักษณะการแบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Verba และคณะ ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะของกิจกรรมที่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่านั้น

ส่วน Huntignton and Nelson (1982, pp. 12-13) ก็ได้แบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในลักษณะที่คล้ายคลึงกับที่ Verba and Kim เสนอไว้ แต่ได้เพิ่มเติมรูปแบบขึ้นอีกเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหายิ่งขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ ดังนี้

1. กิจกรรมการเลือกตั้ง (Electoral Activity) หมายถึง กิจกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและการรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งทุกรูปแบบ

2. การลอบบี้ (Lobby) หมายถึง ความพยายามของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่จะเข้าหาเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลหรือผู้นำทางการเมืองเพื่อหาทางเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกำหนดนโยบาย โดยให้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของกลุ่มเป็นเกณฑ์

3. กิจกรรมเชิงองค์การ (Organizational Activity) เป็นกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มองค์การใดองค์การหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายจะเข้าไปมีอิทธิพลต่อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์เฉพาะอย่าง หรืออาจจะเป็นผลประโยชน์ต่อส่วนร่วม ซึ่งการมีบุคคลเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์การประเภทนี้ แม้บุคคลนั้นจะไม่ได้กระทำการเพื่ออิทธิพลต่อรัฐบาลด้วยตนเอง ก็ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบหนึ่ง

4. การติดต่อเป็นการเฉพาะ (Contacting) หมายถึง การเข้าหาเจ้าหน้าที่ข้าราชการเป็นส่วนตัวโดยจะมุ่งหวังประโยชน์ส่วนตัวหรือครอบครัวหรือหมู่คณะของตนเอง

5. การใช้กำลังรุนแรง (Violence) หมายถึง กิจกรรมที่ประชาชนบางคนหรือบางกลุ่มพยายามที่จะสร้างขึ้นให้มีผลกระทบต่อการตัดสินใจกำหนดนโยบายของรัฐบาลโดยการทำร้ายร่างกายหรือทำลายทรัพย์สิน กิจกรรมเช่นนี้อาจจะดำเนินไปโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมือง เช่น ลอบสังหารผู้นำทางการเมืองและรัฐประหาร หรืออาจจะมุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงระบบการปกครอง เช่น ปฏิวัติ เป็นต้น

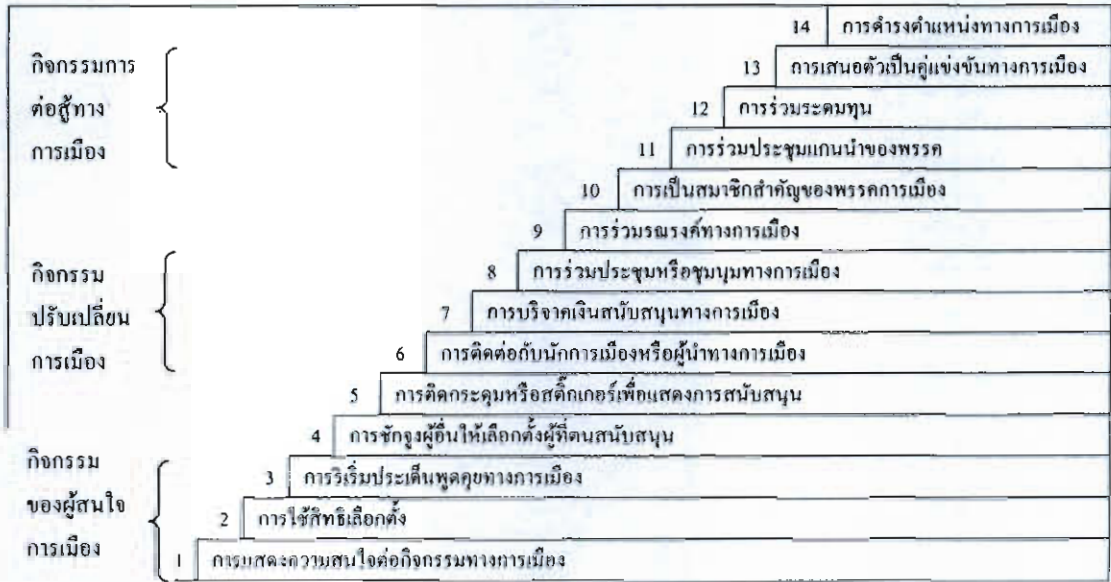
Almond and Powell (1966 อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธร, 2554, หน้า 124-125) ได้จำแนกรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ละเอียดชัดเจน โดยแบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็น 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

1. แบบปกติ (Conventional Forms)
 2. แบบไม่ปกติ (Unconventional Forms)
- และในแต่ละรูปยังจำแนกออกเป็นแบบย่อย ๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Almond and Powell

แบบปกติ(Conventional Forms)	แบบไม่ปกติ (Unconventional Forms)
1. การออกเสียงเลือกตั้ง	1. การยื่นข้อเสนอเรียกร้อง
2. การพุดจาปรึกษาเรื่องการเมือง	2. การเดินขบวน
3. กิจกรรมการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	3. การเข้าประจันหน้า
4. การจัดตั้งและการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ	4. การละเมิดกฎระเบียบของสังคม
5. การติดต่อส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่ทางการเมือง	5. การใช้ความรุนแรงทางการเมือง

ในขณะที่ Mibrath (1977 อ้างถึงใน สมบัติ ช่างธัญวงศ์, 2544, หน้า 327) ได้สรุปว่า บุคคลจะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากระดับต่ำไปสู่ระดับสูง โดยสามารถนำเสนอเป็นภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 1 ระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

อีกทั้ง Mibrath ยังได้จำแนกรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 6 รูปแบบ

1. การเลือกตั้ง พบว่า การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แยกจากกิจกรรมเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง แต่รวมได้กับกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรักชาติ ซึ่งแสดงออกโดยการเคารพธงชาติ การเสียภาษี การเคารพกฎหมาย และสนับสนุนประเทศให้ต่อต้านสงคราม ซึ่งผลจากการวิจัยได้พบอีกว่าการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อระบบมากกว่าเป็นการกระทำตามความต้องการของตนเองที่มีต่อระบบการเมือง จึงเห็นว่าการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นเชื่อได้ว่าทำให้เกิดความแตกต่างที่สำคัญต่อผลผลิตทางการเมือง โดยให้เหตุผลเพิ่มเติมว่าบุคคลที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นผู้ที่มีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง มีความสำนึกในบรรทัดฐานของสังคม และวิถีการดำรงชีวิตในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน นอกจากนี้การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็ไม่ต้องการสื่อสาร และแรงจูงใจมากเหมือนกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ

2. การเป็นเจ้าหน้าที่พรรค และเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียง (Party and Campaign Workers) หมายถึง ขอบเขตของกิจกรรม ได้แก่ การมีบทบาทในการรณรงค์หาเสียง บริจาคเงินช่วยเหลือ

พรรคหรือผู้สมัคร ชักชวนประชาชนไปลงทะเบียนเพื่อสิทธิในการลงคะแนนเสียง เข้าร่วมและสนับสนุนพรรคการเมือง พยายามชักชวนให้ประชาชนลงคะแนนเสียงแก่พรรคหรือผู้สมัครที่ตนชอบ การลงสมัครรับเลือกตั้ง และการร่วมมือกับกลุ่มต่าง ๆ ในการปรับปรุงความเป็นอยู่ของชุมชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบดังกล่าวนี้เป็นแบบแผนของความสัมพันธ์ขั้นต้นระหว่างปัจเจกชนกับรัฐมิลแบรท พบว่า ผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้มีน้อยมาก เนื่องจากการเข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าวต้องอาศัยความตื่นตัวและความสนใจอย่างแท้จริง พวกที่เข้าร่วมกิจกรรมประเภทนี้จัดอยู่ใน “พวกนักสู้” (Gladiators)

3. การเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน (Community Activists) ขอบเขตของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ ได้แก่ การรวมตัวกันขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาสังคม การทำงานร่วมกับกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับสังคม การเป็นสมาชิกที่มีความกระตือรือร้นขององค์การที่มีบทบาทเกี่ยวกับกิจการสาธารณะอื่น ๆ และการติดต่อกับทางราชการในเรื่องปัญหาสังคม “ผู้มีบทบาทในชุมชน” มีลักษณะคล้ายกับ “เจ้าหน้าที่พรรคและเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียง” ในหลาย ๆ ด้าน เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นสูง และมีระดับความผูกพันทางใจกับชุมชนสูงเช่นเดียวกันจะแตกต่างกันคือ “ผู้มีบทบาทในชุมชน” มีความเกี่ยวข้องกับพรรคและการรณรงค์หาเสียงน้อยกว่าผู้ที่มีบทบาทในพรรคการเมือง

4. การติดต่อกับทางราชการ (Contracting Officials) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้เป็นเรื่องเฉพาะ เช่น การติดต่อกับทางราชการในเรื่องภาษีโรงเรือน การทำถนน การตรวจสอบความมั่นคงทางสังคม เป็นต้น การมีส่วนร่วมแบบนี้มีผลโดยตรงต่อบุคคลนั่นเอง เท่านั้น การเข้าร่วมทางการเมืองในรูปแบบดังกล่าวนี้เกือบจะไม่ใช้การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามความหมายที่แท้จริง แต่เรียกการมีส่วนร่วมแบบนี้ว่า การมีส่วนร่วมอย่างแคบ (Parochial Participation)

5. การเป็นผู้ประท้วง (Protestors) ขอบเขตของกิจกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ คือ การเข้าร่วมเดินขบวนตามถนนหรือก่อให้เกิดการจลาจลเพื่อบังคับให้รัฐแก้ไขบางอย่างซึ่งเกี่ยวข้องกับการเมืองให้ถูกต้อง การประท้วงอย่างแข็งขันและเปิดเผยต่อสาธารณชนถ้ารัฐบาลกระทำในสิ่งที่ผิดศีลธรรม การเอาใจใส่ต่อการชุมนุมประท้วง การเข้ากลุ่มกับกลุ่มประท้วงรัฐบาล และการปฏิเสธการยอมรับกฎหมายที่ไม่ยุติธรรม

6. การเป็นผู้สื่อข่าว (Communicator) รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะนี้มีขอบเขตของกิจกรรม คือ การเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับการเมือง การส่งจดหมายสนับสนุน ผู้นำเมื่อเขาทำดี การเข้าร่วมแก้ปัญหาการเมือง การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเมืองแก่เพื่อน ในชุมชนที่อาศัยอยู่ การให้ความสนใจกับทางราชการ และเขียนจดหมายถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์

กิจกรรมแต่ละอย่างต้องการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างภายในชุมชนผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของ “ผู้สื่อข่าว” นี้มักเป็นพวกมีการศึกษาสูง มีข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองมาก และมีความสนใจทางการเมืองมากด้วย “ผู้สื่อข่าวทางการเมือง” จะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลมากกว่า “เจ้าหน้าที่พรรค” หรือ “ผู้รักชาติ” แต่จะไม่แสดงออกด้วย “กิจกรรมการประท้วง”

Nie and Verba (1975, pp. 9–12) ได้จำแนกรูปแบบและกิจกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะกว้าง ๆ และชัดเจนไว้ 4 รูปแบบ คือ

1. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งเห็นว่าเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ทำให้ประชาชนมีอิทธิพลเหนือผู้นำ เพราะทำให้ผู้นำจำเป็นต้องปรับปรุงนโยบายเพื่อคะแนนเสียงของตน แต่ละคะแนนเสียงดังกล่าวนี้คือความเห็นเกี่ยวกับความชื่นชมของพลเมือง ที่มีต่อผู้นำได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น เพราะเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงการลงคะแนนเสียงจากผู้สมัครคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งเท่านั้น มิได้แสดงความชื่นชอบเป็นพิเศษ สำหรับขอบเขตของผลผลิตของการเลือกตั้งนั้น กว้างขวางมาก และมีอิทธิพลเหนือพลเมืองทั้งหมด เพราะการรวมความชื่นชอบของพลเมืองและแรงกดดันทำให้คะแนนเสียงเป็นเสมือนอาวุธที่มีอำนาจควบคุมรัฐบาล

2. กิจกรรมการรณรงค์หาเสียง ซึ่งพบว่าคนที่พลเมืองได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนั้น ทำให้สามารถเพิ่มอิทธิพลเหนือผลการเลือกตั้งได้ โดยกำหนดคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนใดคนหนึ่งไว้ก่อน และอิทธิพลต่อผู้นำไว้เช่นเดียวกับกิจกรรมการลงคะแนนเสียง ผลผลิตของการรณรงค์หาเสียงนำไปสู่ความขัดแย้งได้และกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ยากและต้องการความคิดริเริ่มมากกว่าการลงคะแนนเสียง สำหรับขอบเขตของกิจกรรมการรณรงค์หาเสียง ได้แก่ การชักชวนให้ผู้อื่นลงคะแนนเสียง การทำงานอย่างกระตือรือร้นเพื่อพรรคการเมือง ตลอดจนการร่วมประชุมสัมมนาทางการเมือง การบริจาคเงินสนับสนุนพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกสโมสรทางการเมือง และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

3. การติดต่อในฐานะพลเมือง (Citizen-initiated) การมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบนี้หมายถึง การติดต่อเผชิญหน้าของบุคคลที่มีต่อรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นการกระทำตามลำพังโดยตัดสินใจเกี่ยวกับเวลาเป้าหมาย และเนื้อหาสาระของการเข้ามีส่วนร่วมเอง การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้สามารถคาดหวังในผลประโยชน์ได้มาก เนื่องจากบุคคลสามารถตัดสินใจเลือกเรื่องที่จะติดต่อโดยคำนึงถึงความจำเป็นไปได้ภายใต้สภาพแวดล้อมนั้น ๆ แต่ในด้านอิทธิพลที่มีต่อรัฐบาลนั้นมีเพียงเล็กน้อย เนื่องจากการกระทำของคนจำนวนน้อย กิจกรรมดังกล่าวมักไม่มีความขัดแย้งโดยตรงกับกลุ่มอื่น ๆ และต้องการความคิดริเริ่มค่อนข้างมากสำหรับขอบเขตกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ ได้แก่ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

เกี่ยวกับปัญหาเฉพาะ เช่น ครอบครั้ว หรือปัญหาส่วนตัว การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นระดับพิเศษในเรื่องปัญหาสังคม เช่น ปัญหาอาชญากรรม หรือการบริหารงานของรัฐบาลท้องถิ่น เป็นต้น

4. การร่วมกิจกรรมของชุมชนหรือองค์กรทางสังคม (Cooperatives Activity) ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ คือ การกระทำร่วมกันเป็นกลุ่มหรือองค์กรในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและสังคม เพื่อที่จะมีอิทธิพลเหนือการดำเนินงานของรัฐบาล การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้เวลาใดก็ได้ และจะเกี่ยวกับปัญหาใดของกลุ่มก็ได้ นอกจากนี้ยังเป็น การกระทำร่วมกันในกิจกรรมภายในองค์กรที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้มีอิทธิพลต่อรัฐบาลมากกว่ารูปแบบที่ 3 เนื่องจากมีคนจำนวนมากเข้าร่วมและอาจมีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มได้ อย่างไรก็ตามกิจกรรมที่ร่วมมือกันนี้ต้องการความคิดริเริ่มบ้างเช่นกัน สำหรับขอบเขตของกิจกรรมที่ร่วมมือกันนี้ ได้แก่ การทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ เกี่ยวกับปัญหาท้องถิ่น การตั้งกลุ่มทำงานเพื่อท้องถิ่น และเป็นสมาชิกที่มีบทบาทในการแก้ปัญหาชุมชน การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นร่วมกับคนอื่น ๆ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นระดับพิเศษร่วมกับคนอื่น ๆ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในเรื่องเกี่ยวกับสังคม และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ระดับพิเศษเกี่ยวกับปัญหาสังคม

Weiner (1971 อ้างถึงใน กฤติยา ยังยืน, 2549, หน้า 35) อธิบายว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง ปฏิบัติการโดยสมัครใจใด ๆ ที่จะสำเร็จหรือไม่ก็ได้ มีการจัดการองค์กรหรือไม่ก็ได้ จะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องก็ได้ และจะใช้วิธีที่ถูกต้องโดยได้รับการยอมรับตามกฎหมายหรือไม่ก็ได้ แต่การกระทำนั้นต้องมุ่งที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายสาธารณะ การบริหารนโยบายสาธารณะ และการเลือกผู้นำทางการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น จากความหมายนี้ Weiner ได้เน้นประเด็นสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3 ประเด็น ประการแรก ต้องเป็นการกระทำที่มีใช้เพียงความรู้สึกรักหรือทัศนคติ ประการที่สอง หมายความว่าเฉพาะกิจกรรมหรือการกระทำที่เป็นไปโดยสมัครใจ ไม่รวมถึงการกระทำที่ไม่ได้เป็นไปโดยสมัครใจ เช่น การถูกเกณฑ์ทหาร เป็นต้น และประการที่สาม การใช้ความหมายนี้พึงใช้กับระบบการเมืองที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการคัดเลือกเจ้าหน้าที่ผู้บริหารงานของรัฐบาลในระดับหนึ่งด้วย

จรรยา สุภาพ (2514 อ้างถึงใน ทิฆัมพร ค่ายหนองสรวง, 2552, หน้า 18 – 19) ได้แบ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมแบบกรีก (The Greek System) วัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบนี้ต้องให้ประชาชนซึ่งเป็นพลเมืองของประเทศ (Citizen) ได้มีส่วนร่วมในทางการเมือง

โดยตรง ซึ่งกำหนดให้ประชาชนทั้งนครรัฐประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น ความต้องการและกำหนดนโยบายรวมทั้งกำหนดตัวผู้ปกครองด้วย

2. การมีส่วนร่วมแบบโรมัน (Roman System) การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบนี้ได้ กำหนดให้มีสภาขึ้นแทนการประชุมประชาชนทั้งหมด ส่วนอำนาจหน้าที่ของสภานั้นครอบคลุม เสมือนการปกครองโดยประชาชน โดยตรง

3. การมีส่วนร่วมแบบศักดินา (Feudal System) เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่าง เจ้านาย (Lord) กับ ไพร่ (Vassal) ที่แต่ละฝ่ายมีหน้าที่ต่อกัน เจ้านายมีหน้าที่ให้ความคุ้มครองและ ปกครองแก่ไพร่ ส่วนไพร่มีหน้าที่บริการด้านต่าง ๆ และมีสิทธิได้รับการคุ้มครองประชาชนทั่วไปมี สิทธิเช่นนี้เหมือนกันจึงถือได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมแบบปราศจากความเสมอภาค

4. การมีส่วนร่วมแบบสวิส (Swiss System) มีลักษณะ คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมี ส่วนร่วมโดยตรงเช่นเดียวกับระบบกรีก

5. การมีส่วนร่วมแบบนิวอิงแลนด์ (New England System) มีการให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมโดยตรงเช่นเดียวกับระบบสวิส สำหรับประเทศแรกที่พยายามปฏิรูปการปกครองให้ประชาชน เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองแบบนี้ คือ ประเทศอังกฤษ เมื่อ ค.ศ. 1215 ได้มีการตกลงต่อยอดกัน ระหว่างฝ่ายกษัตริย์กับประชาชนเพื่อให้ฝ่ายกษัตริย์ทรงยินยอมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน กิจการบ้านเมืองจนเกิดเอกสารสิทธิ์ แมกนาคาร์ตา (Magna Carta) ขึ้น ซึ่งเป็นเอกสารสิทธิ์ที่ยินยอม ให้ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมในรัฐบาลต่อมา

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

Carry (1976) ได้แบ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ 5 ลักษณะ ดังนี้

1. เป็นสมาชิก (Membership)
2. เป็นผู้เข้าร่วมประชุม (Attendance at Meeting)
3. เป็นผู้บริจาค (Financial Contribution)
4. เป็นกรรมการ (Membership on Committees)
5. เป็นประธาน (Leader)

พัตน์ บุญรัตน์พันธ์ (2549 อ้างถึงใน ทิมมพร ก่ายหนองสรวง, 2552, หน้า 19 - 20) ได้ สรุปลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมจะต้องมีขึ้นโดยตลอด ตั้งแต่ขั้นการร่วม วางแผนโครงการ เสียสละกำลังแรงงาน กำลังเงิน หรือทรัพยากรใดที่มีอยู่ในชนบทนั้น

นอกจากนี้ตามทฤษฎีการพัฒนาและการมีส่วนร่วม นักวิชาการและนักปฏิบัติการ ยังมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถทำได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญในการกำหนดว่าอะไรคือความจำเป็นพื้นฐานของชุมชน กล่าวคือ เป็นผู้ให้ความหมายและกำหนดรายละเอียดที่เป็นเครื่องมือชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน ในบริการเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนตนเอง ทั้งนี้ เพราะแต่ละชุมชนต่างก็มีความต้องการ และความจำเป็นแตกต่างกัน ถึงแม้อยู่ในภูมิภาคหรือขอบเขตประเทศเดียวกัน นอกจากนี้ ความจำเป็นพื้นฐานยังอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามเงื่อนไขของเวลา และระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน ดังนั้นเครื่องมือชี้วัดความจำเป็นพื้นฐานจึงต้องเป็นการกำหนดร่วมกันของประชาชน โดยประชาชน แต่ละท้องถิ่นเป็นหลัก

2. เป็นผู้ระดมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความจำเป็นพื้นฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนจะโน้มนำทรัพยากรที่ต้องการสำหรับการพัฒนามีมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ ความรู้ของตน ทักษะด้านต่าง ๆ แรงงาน ที่ดินและทรัพย์สินอื่น ๆ ที่จะทำให้โครงการที่จัดทำขึ้น สัมฤทธิ์ผล

3. เป็นผู้มิบทบาทในการปรับปรุงวิชาการ กระจายสินค้าและบริหารให้สมบูรณ์ขึ้น การมีกิจการในการร่วมตัดสินใจในกระบวนการพัฒนาเป็นหนทางหนึ่งที่จะประกันว่าผลประโยชน์ ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและการพัฒนาจะได้ถูกจัดสรรและกระจายออกไปอย่างเป็นระบบ

4. เป็นผู้ได้รับความพึงพอใจและเกิดแรงจูงใจที่จะสร้างกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สิ่งนี้เป็นผลทางการพัฒนาจิตใจ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแนวทางและจุดหมายปลายทาง ในตัวเองในแง่ที่ว่าประชาชนทุกคนต่างก็มีจิตปรารถนา และเกิดความรู้สึกพึงพอใจอย่างล้าลึกใน การที่ได้เข้าไปมิบทบาทในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติงานที่เกื้อหนุนต่อการตอบสนองความ จำเป็นขั้นพื้นฐานของตนเอง ทางเลือกของรัฐบาลในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมใด ๆ ของบุคคลจะต้องมีปัจจัยหรือสิ่งผลักดันที่ทำให้เกิด การกระทำดังกล่าว เช่นเดียวกันในทางการเมืองก็จะต้องมีปัจจัยที่กำหนดให้บุคคลมีพฤติกรรม การแสดงออกในทางการเมืองที่แตกต่างกัน

การที่จะเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์อย่างลึกซึ้งจำเป็นต้องเข้าใจถึงสิ่งกำหนดพฤติกรรม ของมนุษย์และในการวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงมหภาคอาจแบ่งอิทธิพลที่กำหนดพฤติกรรมได้

5 ประเภท

1. อิทธิพลจากสังคมกลุ่มต่าง ๆ (Group) ในระบบสังคมหนึ่งจะมีการติดต่อ มีความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมนั้น ๆ คือ การติดต่อสัมพันธ์กันเป็นกลุ่ม ซึ่งกลุ่มในระบบสังคม แบ่งออกได้ 3 ลักษณะ กลุ่มแรกคือ กลุ่มปฐมภูมิ (Primary Group) เป็นกลุ่มที่สมาชิกในสังคมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน เช่น ครอบครัว นับว่ามีความสำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมืองเป็นอย่างดี

ซึ่งเพราะครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่ป้อนการเรียนรู้ให้แก่เด็กนับตั้งแต่บรรทัดฐานของสังคม แบบอย่างการยอมรับของสังคม เป็นต้น กลุ่มที่สอง คือ ทุดิขุมิ (Secondary Group) มีความสัมพันธ์เนื่องจากมีอาชีพเหมือนกัน นับถือศาสนาเดียวกัน เป็นต้น กลุ่มนี้มีความสำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมือง โดยป้อนข่าวสารและการติดต่อสื่อสารในระหว่างกลุ่ม กลุ่มที่สาม คือ กลุ่มอ้างอิง (Reference Group) เป็นกลุ่มที่สมาชิกในสังคมพยายามเลียนแบบ

สรุปได้ว่า กลุ่มปฐมภูมิ กลุ่มทุติยภูมิ และกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมือง การศึกษาอิทธิพลของกลุ่มในสังคมเป็นการศึกษาตามแนวดิ่ง (Vertical Division) ของสังคม (เท็ดสัคคี ฤทธิชัย, 2543 อ้างถึงใน ทิฆัมพร ค่ายหนองสรวง, 2552, หน้า 2 – 22)

2. อิทธิพลทางสังคมจากชั้นในสังคม (Strata) การศึกษาอิทธิพลทางสังคมจากชั้นนั้นเป็นการศึกษาตามแนวนอน (Horizontal Division) ชั้นในสังคม หมายถึงสถานภาพ (Status) คือ ความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคล และชนชั้น (Class) หมายถึง ความแตกต่างระหว่างหมู่หรือกลุ่มในสังคม การวัดสถานภาพและชนชั้นวัดได้จากอาชีพ รายได้ การศึกษา เป็นต้น

3. อิทธิพลของบุคคลต่อพฤติกรรมทางการเมือง (Personal Influences) การตัดสินใจทางการเมืองและการแสดงออกทางการเมืองของแต่ละบุคคลมีผลสืบเนื่องมาจากสถานภาพและสถานภาพของแต่ละบุคคลตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาในชีวิต ดังนั้น พฤติกรรมทางการเมืองของแต่ละบุคคลจึงมีผลสืบเนื่องมาจากสถานภาพทางสังคม มรดกทางวัฒนธรรมและสถานภาพจิตใจของบุคคลเหล่านั้นประกอบด้วยกัน

4. อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง (Cultural Influences) ในที่นี้ วัฒนธรรม หมายถึง พฤติกรรมทุกอย่างของชีวิตมนุษย์อันเป็นแบบแผนหรือพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน อันเป็นที่ยึดมั่นเป็นแบบของสังคมทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา สังคม การทหารและอื่น ๆ อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมืองจะพิจารณาเป็นประเด็นของสหจิต (Consensus) ของค่านิยมพื้นฐานที่ยอมรับกันในสังคมอันจะมีผลต่อความมั่นคงทางการเมือง

นอกจากความหมายข้างต้นแล้ว วัฒนธรรมยังหมายถึง ความรู้ ระบบคุณค่าหรือค่านิยม ความเชื่อและอุดมการณ์ต่าง ๆ ในสังคมซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเสริมสร้างบุคลิกภาพกำหนดฐานะ บทบาท และบรรทัดฐานทางสังคมด้วยอิทธิพลของโครงสร้างต่อพฤติกรรมทางการเมือง

5. คือการเข้าร่วมในทางการเมือง เช่น ระบบพรรคการเมือง การกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

Milbrath and Goel (1966 อ้างถึงใน ทิฆัมพร ค่ายหนองสรวง, 2552, หน้า 21 – 22) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่ามี 2 ประเภท (เท็ดสัคคี ฤทธิชัย, 2543, หน้า 25 อ้างถึงใน ทิฆัมพร ค่ายหนองสรวง, 2552, หน้า 21 – 22) คือ

1. ปัจจัยด้านสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อม (Environmental Stimuli) หมายถึงลักษณะของระบบสังคม (Social System) และสถานการณ์ทางการเมือง (Political Setting) ซึ่งไม่เพียงจะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองของแต่ละบุคคลเท่านั้น แต่ยังมีส่วนให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับขอบเขตทางเลือกต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง บุคคลแต่ละคนแม้จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันก็อาจรับสิ่งเร้าจากระบบการเมืองและสังคมได้ไม่เท่ากัน เพราะบุคคลแต่ละคนจะเลือกรับรู้และเลือกสรรเฉพาะสิ่งเร้าที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของตนเท่านั้น

2. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (Persona Factor) คือพันธุกรรมความต้องการด้านบุคลิกภาพ ความต้องการทางจิตใจ ร่างกายและความเชื่อต่าง ๆ รวมทั้งทัศนคติทางการเมืองของแต่ละคน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต นักศึกษา มีหลากหลายลักษณะตั้งแต่มีส่วนร่วมบ้าง หรือไม่มีจนถึงมีบทบาทมาก ต่อการเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองประเทศ และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปกครองประเทศ บทบาทที่สำคัญในประวัติศาสตร์การเมืองไทยในอดีตที่ควรต้องจดจำและเป็นบทเรียนตามที่ สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2537, หน้า 300 -301 อ้างถึงใน สำราญ วิเศษ, 2554, หน้า 41 – 43) ได้สรุปไว้ว่า นิสิต นักศึกษาไทยเริ่มมีบทบาททางการเมือง เมื่อคราวการเคลื่อนไหวต่อต้านการเลือกตั้งที่ไม่บริสุทธิ์ ภายใต้การนำของจอมพล ป. พิบูลสงคราม เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2500 เป็นเหตุให้จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำการปฏิบัติข่มไล่จอมพล ป. พิบูลสงครามให้พ้นจากอำนาจไปแม้จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จะจัดให้มีการเลือกตั้งต่อมาเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พุทธศักราช 2500 แต่เป็นเพียงละครประชาธิปไตยโดยฉากสั้น ๆ เท่านั้น เพราะต่อมาในปีพุทธศักราช 2501 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ก็ทำการปฏิวัติ ยกเลิกการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยสิ้นเชิง และนำประเทศสู่การปกครองแบบเผด็จการอำนาจนิยมโดยสมบูรณ์ และในช่วงเวลา 15 ปีหลังจากนั้น นิสิต นักศึกษาก็ไม่มีโอกาสเคลื่อนไหวทางการเมืองอีกเลย ทั้งนี้ เพราะ คณะปฏิวัติภายใต้การนำของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และจอมพลถนอม กิตติขจร ถือว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นสิ่งต้องห้าม เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม เมื่อต้นปี พุทธศักราช 2515 ผู้นำนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือที่จะทำกิจกรรมทางสังคมร่วมกันและได้ริเริ่มการจัดตั้งศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยขึ้น โดยมีนายทศโมสร และองค์การของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลเป็นกรรมการกลาง และจัดให้มีการเลือกตั้งเลขาธิการเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน

หลังจากนั้นศูนย์กลางนิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทย ได้เริ่มจุดประกายของการเป็นผู้นำในการชี้ปัญหาของสังคม โดยเริ่มต้นจากปัญหาการขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่น โดยศูนย์กลางนิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทยได้จัดให้มีสัปดาห์ณรงค์การค้าต่อต้านสินค้าญี่ปุ่นขึ้น ปรากฏว่าได้รับการสนับสนุนจากรประชาชน และสื่อมวลชนอย่างกว้างขวาง เพราะเป็นปรากฏการณ์ใหม่ของสังคม ในขณะนั้นที่ขบวนการนักศึกษา เสนอตัวเข้ามามีส่วนร่วมต่อปัญหาเศรษฐกิจของชาติ และพร้อมกันนั้น ศูนย์กลางนิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทยก็ได้จัดให้มีการณรงค์ให้ประชาชนหันมานิยมใช้สินค้าไทย ขบวนการเหล่านี้ได้จุดประกายความกล้าหาญของนิสิต นักศึกษาให้ออกมาเคลื่อนไหวบนท้องถนนจากเรื่องเศรษฐกิจและขยายผลเข้าสู่เรื่องการเมืองในที่สุด

เมื่อคณะปฏิวัติประกาศใช้กฎหมายคณะปฏิวัติฉบับที่ 229 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เปิดโอกาสให้ฝ่ายบริหารเข้าแทรกแซงอำนาจของฝ่ายตุลาการ ประเด็นที่เป็นการเปิดประเด็นทางการเมืองเป็นครั้งแรกให้กับศูนย์กลางนิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทย เพราะศูนย์กลางนิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทยได้จัดประชุมและมีมติประท้วงคัดค้านกฎหมายฉบับนี้ทันที โดยนัดหมายให้นักศึกษาประชาชนที่คัดค้านพร้อมกันที่หน้ากระทรวงยุติธรรม ปรากฏว่ามีนักศึกษา ประชาชนเป็นจำนวนมากมาร่วมชุมนุมคัดค้าน โดยมีเวทีถาวรเพื่ออภิปรายโจมตีการกระทำของรัฐบาลเผด็จการเป็นครั้งแรก การชุมนุมคัดค้านได้ดำเนินอยู่ถึงเที่ยงคืน จอมพลถนอม กิตติขจร ในฐานะหัวหน้าคณะปฏิวัติ จึงได้ประกาศยกเลิกกฎหมายดังกล่าว นับเป็นชัยชนะในการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ยิ่งใหญ่ครั้งแรกของศูนย์กลางนิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทย และเป็นจุดเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ขยายผลไปสู่การเคลื่อนไหวทางการเมืองในโอกาสต่อมา

การเคลื่อนไหวต่อสู้ทางการเมืองของนิสิต นักศึกษา และประชาชนทำให้ต้องเสียเลือดเนื้อ และชีวิตไปเป็นจำนวนมากเพื่อแลกกับประชาธิปไตย จึงกล่าวได้ว่าขบวนการนิสิต นักศึกษาของไทยในช่วงนั้นมีบทบาทอย่างสำคัญยิ่งในการเป็นหัวหอกของการต่อสู้ทางการเมืองให้ได้มาซึ่งประชาธิปไตย

ภายหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ขบวนการนักศึกษากายใต้การนำของศูนย์กลางนิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทย ได้เข้าไปมีบทบาททางการเมือง และสังคมมากขึ้น มีการร่วมต่อสู้เรียกร้องสิทธิเสรีภาพ เรียกร้องความเป็นธรรมในสังคม ร่วมกับกลุ่มมวลชนอื่น ๆ เช่น ชาวนา ชาวไร่ และกรรมกร ทำให้มีพลังต่อรองสูง เกิดการชุมนุม การเดินขบวนประท้วงหลายครั้ง และขยายไปทั่วทั้งประเทศ

ภายหลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 บทบาททางการเมืองของนักศึกษาเป็นเพียงแค่การจัดกิจกรรมภายในสถาบันศึกษา เช่น กิจกรรมบันเทิง ดนตรี และกีฬา และจัดกิจกรรมภายนอกสถานศึกษาได้เพียงคำอาสาที่ถูกควบคุมและจับตาดูอย่างใกล้ชิดโดยรัฐ การมีส่วนร่วมทางการเมือง

เมืองที่ลดน้อยถอยลงนอกจากลอบทบาทจากผู้นำทางการเมืองแล้ว ยังถูกกำหนดบทบาทจากอำนาจรัฐ และไม่สามารถฟื้นคืนบทบาทความเป็นผู้นำได้อีกจวบจนปัจจุบัน แม้เหตุการณ์ พฤษภาทมิฬ 2535 บทบาทนักศึกษาต่อการชุมนุมต่อต้าน พลเอกสุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรีก็มีอยู่อย่างจำกัด ผู้นำการชุมนุมเป็นชนชั้นกลางและนักรบการเมือง บทบาทที่ลดลงของนักศึกษาอาจจะเนื่องมาจากเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ทำให้ขาดความต่อเนื่องของการสืบทอดอุดมการณ์ รักษาดีรักรักษาชีพโดยจากรุ่นหนึ่งถึงรุ่นหนึ่ง การถูกปลูกฝังค่านิยมการแข่งขันทางวัตถุในสังคม การมอมเมาทางความคิดทางลัทธิขอมจำนวน กลุ่มนิสิต นักศึกษา เป็นกลุ่มทางการเมืองที่มีพัฒนาการควบคู่มากับการพัฒนาของระบอบประชาธิปไตย และได้ปรากฏบทบาททางการเมือง โดยเป็นกลุ่มที่สำคัญในการต่อสู้เพื่อขยายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

สุจิต บุญบงการ (2537, หน้า 189 – 200 อ้างถึงใน ตำราญู วิเศษ, 2554, หน้า 44 – 46) ในอดีตที่ผ่านมา นิสิต นักศึกษาเป็นพลังที่มีความสำคัญและมีบทบาททางการเมือง เป็นกลุ่มทางการเมืองที่มีพัฒนาการควบคู่มากับการพัฒนาของระบอบประชาธิปไตย และได้ปรากฏบทบาททางการเมือง โดยหัวหอกสำคัญในการต่อสู้เพื่อขยายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ “14 ตุลา 16 และ 6 ตุลา 19”

ในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 นั้น เป็นสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่เอื้อให้นิสิต นักศึกษามีพลังจนสามารถเคลื่อนไหวทางการเมืองได้ถึงระดับหนึ่ง คือ ความไม่พอใจต่อการผูกขาดการปกครองของผู้นำทหาร นับตั้งแต่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ยึดอำนาจในปี 2500 เป็นต้นมา ผู้นำทางการเมืองของฝ่ายทหารได้มีขึ้นเป็นระยะๆ เมื่อจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เสียชีวิตลงในปี 2506 จอมพลถนอม กิตติขจร ได้เป็นหัวหน้ารัฐบาลต่อมา และได้มีการเปิดโปงการทุจริตของจอมพลสฤษดิ์ ได้ก่อให้เกิดความไม่พอใจในการปกครองของทหารมากขึ้น ประชาชนเริ่มเรียกร้องการประกาศใช้รัฐธรรมนูญและการเลือกตั้ง จนในที่สุดฝ่ายรัฐบาลจำต้องยอมให้มีรัฐธรรมนูญในปี 2511 แล้วมีการเลือกตั้งและมีพรรคการเมืองเกิดขึ้น ในช่วงของการที่มีการเลือกตั้งและเสรีภาพทางการเมืองในระดับหนึ่งในช่วงปี 2512 – 2514 นี้เอง ได้ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจในทางการเมืองมากขึ้น เช่น มีการส่งนักศึกษาออกไปสังเกตการณ์เลือกตั้งที่มีขึ้น และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเลือกตั้งของแต่ละท้องถิ่น

อย่างไรก็ตาม เมื่อจอมพลถนอมได้เข้ายึดอำนาจตัวเองล้มรัฐธรรมนูญและนำประเทศกลับเข้าสู่การปกครองแบบเผด็จการเต็มรูปแบบอีกครั้งหนึ่งเมื่อเดือน พฤศจิกายน 2514 ได้ก่อให้เกิดความไม่พอใจอย่างกว้างขวาง และเป็นแรงกระตุ้นให้นิสิต นักศึกษาเคลื่อนไหวทางการเมืองเข้มข้นและกว้างขวางมากยิ่งขึ้น การเคลื่อนไหวของนิสิต นักศึกษาในช่วงนี้เป็นการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยเสรีภาพทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ

ประชาชนเป็น การต่อสู้เรียกร้องเพื่อประชาธิปไตยที่สำคัญในประวัติศาสตร์ขบวนการนักศึกษาไทย ผลจากการต่อสู้เรียกร้องเพื่อประชาธิปไตยที่สำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์ขบวนการนักศึกษาของไทย ผลจากการต่อสู้เรียกร้องทางการเมืองของนิสิต นักศึกษาทำให้สามารถโค่นล้มการสถาปนาการปกครองแบบรวมอำนาจของจอมพลถนอม และจอมพลประภาสได้ และสามารถสถาปนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยขึ้นได้ ดังนั้น บทบาทของนิสิต นักศึกษาในช่วงนี้จึงเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุด ของการต่อสู้ของนิสิต นักศึกษาเพื่อประชาธิปไตย

จากการสนับสนุนการเรียกร้องของชาวนา ชาวไร่ เช่น การชุมนุมของชาวนาที่ท้องสนามหลวงเมื่อต้นเดือนมิถุนายน 2517 และเดือน พฤศจิกายน 2518 ซึ่งมีนิสิต นักศึกษาเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก การเรียกร้องขอขึ้นค่าแรงของกรรมกรก็มีนิสิตเข้าร่วมมากด้วยเช่นกัน ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2516 ถึงกันยายน 2517 ปรากฏว่าได้มีการเดินขบวนและชุมนุมประท้วงของบรรดานิสิต นักศึกษา เฉพาะนอกเขตกรุงเทพมหานครถึง 365 ครั้ง ซึ่งการประท้วงกว่าครึ่งเป็นการประท้วง การบริหารของจังหวัด นอกจากนี้ยังมีการประท้วงการกลับมาจอมพลประภาสจนเป็นผลให้จอมพลประภาสต้องเดินทางออกประเทศอีกครั้งหนึ่ง และสุดท้าย ได้ประท้วงการกลับมาของจอมพลถนอม จนเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลา 19 ซึ่งฝ่ายทหารได้ยึดอำนาจและ ได้จัดตั้งรัฐบาลพลเรือนขวาจัดขึ้น โดยได้ดำเนินการปราบปรามขบวนการนิสิต นักศึกษาอย่างรุนแรงและปิดกั้นเสรีภาพและการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนอย่างเต็มที่

ปัญหาเรื่องความไร้ประสิทธิภาพทางการเมืองของรัฐบาลและระบบราชการ ปัญหาความไม่เป็นธรรมในสังคม และความเดือดร้อน ทุกข์ยากของประชาชนที่นิสิต นักศึกษาประสบด้วยตนเอง ขณะร่วมเคลื่อนไหวกับกรรมกร และชาวนา ประสบการณ์จากความพยายามเข้ามามีบทบาททางการเมืองแล้วพบว่ารัฐบาลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นคัดค้าน โดยเฉพาะในเรื่องที่เป็น ประโยชน์ระดับชาติ นอกจากนี้ กระแสการปราบปรามลอบสังหาร ช่มชู้และทำร้ายนิสิต นักศึกษา กรรมกรและชาวนา ผลักดันให้นักศึกษาได้ข้อสรุปทางการเมืองที่ปฏิเสธความคิดเสรีนิยมประชาธิปไตย แนวทางรัฐสภาและสันติวิธีหันไปยอมรับความคิดสังคมนิยมและแนวทางการเปลี่ยนแปลง โดยการปฏิวัติด้วยกำลังและอาวุธ

ถ้าพิจารณาถึงความเคลื่อนไหวของนิสิต นักศึกษาทั้งหมดในช่วงเวลานั้นแล้วอาจกล่าวได้ว่ามีส่วนช่วยปกป้องระบอบประชาธิปไตยได้ในระยะเวลาหนึ่ง ถ้านิสิต นักศึกษาไม่เคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องเช่นนี้แล้ว ทางฝ่ายทหารอาจเข้ายึดอำนาจให้เร็วกว่านั้นก็ได้อีก

บทบาททางการเมืองที่สำคัญในช่วงต้นปี 2524 นิสิตนักศึกษากลุ่มหนึ่งได้ประท้วงการขึ้นค่ารถเมล์ โดยการอดอาหารประท้วงหน้าทำเนียบรัฐบาล ซึ่งลงท้ายก็สามารถทำให้รัฐบาลยอมลดค่าโดยสารลงเท่าเดิมได้ ในเหตุการณ์รัฐประหารเมื่อวันที่ 12 เดือนเมษายน 2524 โดยกลุ่ม

ทหารคณะ “ยังเดิร์ก” แต่ไม่สำเร็จนั้น ทางด้านนักศึกษาไม่ได้เข้ายุ่งเกี่ยว แต่ได้ติดตามความเคลื่อนไหวอย่างใกล้ชิด รวมทั้งได้ศึกษาสาเหตุของการรัฐประหารและผลกระทบต่อการเมือง เช่น ได้มีการติดโปสเตอร์เสนอผลการวิเคราะห์ในเรื่องนี้บริเวณจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บทบาททางการเมืองที่สำคัญอีกประการหนึ่งในช่วงนี้คือ การคัดค้านขอแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อต่ออายุบทเฉพาะการของพลเอกอาทิตย์ กำลังเอกและคณะ โดยนิสิตนักศึกษาร่วมมือกับพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกลุ่มพลังต่าง ๆ จนกระทั่งการขอต่อบทเฉพาะกาลในครั้งนั้นไม่ประสบความสำเร็จ

การเคลื่อนไหวของขบวนการนิสิต นักศึกษาในทางการเมืองก็ได้ลดน้อยลง การชุมนุมประท้วงในที่สาธารณะแทบไม่มีเลย กิจกรรมทางการเมืองส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการทำแผ่นปลิว แจก ปิ๊ดป้ายโปสเตอร์ และจัดอภิปรายในมหาวิทยาลัย บทบาททางการเมืองในระยะหลังของนิสิตนักศึกษาที่มีคือการคัดค้านการขอต่ออายุของพลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ในช่วงที่มีความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับพลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ในเรื่องการลดค่าเงินบาทเมื่อต้นเดือน พฤศจิกายน 2527 นักศึกษาก็ได้ออกแถลงการณ์ให้ทุกฝ่ายได้ใช้ความอดอมชอมไม่ให้เรื่องบานปลายออกไป และบทบาททางการเมืองหลังสุดคือการออกโรงคัดค้านการซื้อเครื่องบินรบ เอฟ 16

โดยสรุป นิสิต นักศึกษาในอดีตสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของไทยมาโดยตลอด ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมืองของคนทุกระดับชั้น และนิสิต นักศึกษายังเป็นบุคคลที่มีกลุ่มพลังสำคัญที่มีบทบาททางการเมือง ถึงแม้ปัจจุบันบทบาทของนักศึกษาทางด้านการเมืองน้อยลง แต่ยังมีเป้าหมายเหมือนเดิม คือการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของตัวบุคคลและระบอบทางการเมืองภายในประเทศเพื่อให้ได้ระบอบประชาธิปไตยที่เหมาะสม

สรุปเหตุการณ์ทางการเมืองในแต่ละช่วงเวลา (กฤติยา ชัยยีน, 2549, หน้า 56 - 60)

ตารางที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาแต่ละช่วงเวลา

	14 ตุลาคม 2516	6 ตุลาคม 2519	พฤษภาทมิฬ 2535	ยุคลาชัฐบาลทักษิณ (2549)
ข้อ เรียกร้อง	เรียกร้องรัฐธรรมนูญของ นิสิต นักศึกษา และ ประชาชน	คัดค้านการเดินทางกลับเข้า ประเทศของจอมพลถนอม กิตติขจร	คัดค้านนายกรัฐมนตรีนครินทร์ ได้มาจากการเลือกตั้ง 1 มี.ค. - 7 เม.ย. 2535	เรียกร้องให้ทักษิณลาออก จากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่รัฐบาลทักษิณ 2
ช่วงที่ 1	ก่อนการประกาศจัดตั้ง กลุ่มเรียกร้องรัฐธรรมนูญ	ช่วงก่อนการเดินทางกลับ เข้าประเทศของจอมพล ถนอม กิตติขจร ในวันที่ 19 กันยายน 2519	ช่วงเวลา การสรรหา นายกรัฐมนตรี - หลังการเลือกตั้ง 22 มี.ค. 2535 ผลปรากฏว่าพรรค สามัคคีธรรมได้เสียงมาก ที่สุด นายธรงค์ วงศ์วรรณ หัวหน้าพรรคจึงได้รับการ สนับสนุนให้เป็นนายกฯ แต่ โดนข้อหาหัวพัน ท้ายเขตรัดคั้งนั้น หลายฝ่าย จึงหันมาสนับสนุน พล.อ. สุจินดา คราประยูร เป็น นายกรัฐมนตรี	เหตุการณ์ก่อนตระกูล ชินวัตรและตระกูล คามาพงศ์ ขายหุ้น ชินคอร์ปให้แก่บริษัท เทมาเส็กประเทศสิงคโปร์ - เกิดการเคลือบแคลงสงสัย ในการบริหารประเทศของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่ ถือประโยชน์ต่อธุรกิจ ครอบครัว - รายการเมืองไทยราย สัปดาห์ของนายเกษร สิมทองกุล นำเสนอเนื้อหา ในด้านลบของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ
	- หลังจากที่จอมพลถนอม กิตติขจรปฏิบัติตัวเองได้ ก่อให้เกิดความไม่พอใจ แก่กลุ่มปัญญาชน โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษา	- ศูนย์กลางนิสิตแห่ง ประเทศไทย (ศนท.) จัดประชุมพลังกลุ่ม 165 ที่ อุفاฯ และยื่นหนังสือ คัดค้าน การกลับเข้า ประเทศของ จอมพลถนอม กิตติขจร	เกิดเสียงคัดค้านจากหลาย ฝ่าย อาทิ พรรคฝ่ายค้าน ประชาชน และนิสิต นักศึกษาก็ พล.อ.สุจินดา คราประยูร เห็นถึงจะที่คอย ให้ไว้ว่าจะไม่รับตำแหน่ง นายกฯ และไม่ยอมรับการ สืบทอดอำนาจเก่า (รศช.)	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	14 ตุลาคม 2516	6 ตุลาคม 2519	พฤษภาคมปี 2535	ยุคปลายรัฐบาลทักษิณ (2549)
ช่วงที่ 2	ช่วงหลังตั้งกลุ่ม เครือข่ายรัฐธรรมนุญ จนถึงช่วงวิกฤตการณ์ ในวันที่ 14 ตุลาคม 2516 ทันทีที่ประกาศจัดตั้ง กลุ่มเครือข่าย รัฐธรรมนุญก็เกิดการ เคลื่อนไหวของนิสิต นักศึกษา โดยเฉพาะที่ มธ. ภายใต้แกนนำของ ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษา แห่งประเทศไทย (ศนท.)	ช่วงหลังเดินทางกลับของ จอมพลถนอม กิตติขจร ไปจนถึงวันที่ 16 ตุลาคม 2516 ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษา (ศนท.)และกลุ่มพลัง จัดการชุมนุมที่ สนามหลวงต่อมาได้ย้าย มาที่ มธ.และส่งตัวแทน 12 คน เข้าพบนายกฯ เพื่อ ดำเนินการ	8 เม.ย. - 25 พ.ค. 2535 ช่วงเวลาของรัฐบาล พล.อ.สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี ที่ไม่ได้มากจากการ เลือกตั้งเกิดการชุมนุมมา ของประชาชนเพื่อต่อต้าน การสืบทอดอำนาจของ คณะรักษาความสงบ เรียบร้อยแห่งชาติ(รสท.) และรัฐบาลใช้ความ รุนแรง	ตั้งแต่ระลอกชินวัตรและ ระลอกตามพวงศัขยพูน ชินคอร์ปให้แก่บริษัท เทมาเส็ก จนถึง 19 ก.ย. 2549 ที่มีการ ปฏิรูปการ ปกครองฯ -เกิดการปราศรัยและ ชุมนุมเพื่อขับไล่ทักษิณ ให้ลาออกจากตำแหน่ง นายกฯ โดยแกนนำของ นายสนธิ ลิ้มทองกุลและ พันธมิตรประชาชนเพื่อ ประชาธิปไตย โดยมี ตัวแทนนิสิต นักศึกษา แห่งประเทศไทย (สนทท.) เข้าร่วมปราศรัย ด้วย -การชุมนุมในครั้งนี้เป็น การชุมนุมโดยสงบใช้ สันติวิธีทำให้ไม่เกิดการ นองเลือดเหมือนอย่าง ครั้งอื่น ๆ ที่ผ่านมา - กลุ่มนักศึกษาไปชุมนุม หน้า กกต. เพื่อขอพบ พล.ต.อ. วาสนา เพิ่มลาภ ประธาน กกต. กรณีที่ไม่ ยอมลาออกเพื่อ รับผิดชอบในหน้าที่ - นักศึกษาที่ มธ. ได้เป็น แกนนำในการสำราษชื่อ เพื่อถอดถอน นายกรัฐมนตรี
	- นิสิตนักศึกษาทั่ว ประเทศมาชุมนุมที่ มธ. แล้วเคลื่อนขบวนไปที่ อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย - มีการปะทะกันระหว่าง ตำรวจกับนิสิตนักศึกษา ที่มาชุมนุมทำให้รัฐบาล ต้องปราบปรามอย่าง เด็ดขาด เป็นเหตุให้เกิด การบาดเจ็บและเสียชีวิต เป็นจำนวนมาก	- ต่างวัดก็มีนิสิต นักศึกษาโดยเฉพาะ เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา และสงขลา - ชัดแจ้งระหว่างฝ่ายซ้าย กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่อยู่ใน มธ.กับฝ่ายขวากลุ่มนวพลซึ่ง พยายามจะเข้าไปใน มธ. เกษ ความรุนแรงจนตำรวจต้อง ดำเนินการจับเด็ดขาด ระดม ยิง จนทำให้มี ผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต เป็นจำนวนมาก	ปราบปรามประชาชน - ร.ต.ฉลาด วรฉัตร และ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ออก อาหารประท้วงจนกว่า พล.อ. สุจินดา คราประยูร จะลาออกจากตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี - มีการปักหลัก ประท้วงของประชาชน - มีการปราศรัยทาง การเมืองของนักศึกษา ธรรมศาสตร์	(สนทท.) เข้าร่วมปราศรัย ด้วย - การชุมนุมโดยสงบใช้ สันติวิธีทำให้ไม่เกิดการ นองเลือดเหมือนอย่าง ครั้งอื่น ๆ ที่ผ่านมา - กลุ่มนักศึกษาไปชุมนุม หน้า กกต. เพื่อขอพบ พล.ต.อ. วาสนา เพิ่มลาภ ประธาน กกต. กรณีที่ไม่ ยอมลาออกเพื่อ รับผิดชอบในหน้าที่ - นักศึกษาที่ มธ. ได้เป็น แกนนำในการสำราษชื่อ เพื่อถอดถอน นายกรัฐมนตรี

ตารางที่ 2 (ต่อ)

14 ตุลาคม 2516	6 ตุลาคม 2519	พฤษภาคมปี 2535	ยุคปลายรัฐบาลทักษิณ (2549)
ช่วงที่ 3 หลังจากจอมพลถนอม กิตติขจร บินหนีไปต่างประเทศ - แต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญชุดใหม่	ช่วงหลัง วิกฤตการณ์ 6 ตุลาคม 2519 - คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้เข้าทำรัฐประหารพร้อมยกเลิกรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2517	26 พ.ค. – 30 มิ.ย. 2535 ช่วงเวลาในการแก้ไขความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นด้วยการเสนอให้มี การยุบสภาผู้แทนราษฎร - แต่งตั้งนายอานันท์ จาปน ชารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อยุบสภาผู้แทนราษฎร และจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่	ช่วงหลังการปฏิรูปการปกครองฯ ในวันที่ 19 ก.ย. 2549 - แต่งตั้ง พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็น นายกรัฐมนตรีเพื่อรักษาการในช่วงที่กำลังร่างรัฐธรรมนูญใหม่ และการจัดการเลือกตั้งใหม่ เพื่อสรรหานายกรัฐมนตรีคนต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการรวบรวมงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้นำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ดังนี้

Lipsset (1980 อ้างถึงใน สุเมธ งามลักษณ์, 2549, หน้า 17) ได้ศึกษาการเลือกตั้งในกลุ่มประเทศประชาธิปไตยในซีกโลกตะวันตก พบว่าลักษณะทางสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมีน้อยต่างกัน ได้แก่ รายได้ การศึกษา เพศ อายุ สถานภาพในการสมรส การเข้ากลุ่มสมาคมและกลุ่มอาชีพ

ชูชาติ หอมจันทิก (2543) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย: ศึกษาเฉพาะกรณีครุฑมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี โดยศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูมัธยมศึกษาจำนวน 175 คน โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบ สรุปได้ว่า ระดับการมีส่วนร่วมรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยการเข้าเป็นสมาชิกในกลุ่มทางสังคมที่แตกต่างกัน และสำนักทางการเมืองที่แตกต่างกัน ก็จะส่งผลให้การเข้าร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อาชีพของบิดา มารดา และรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีการเข้าร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

1. ในภาพรวม นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง มีส่วนร่วมทางการเมืองรวมทุกด้านอยู่ในระดับต่ำ โดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการติดตามข่าวสารทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านความสนใจทางการเมือง และการลงสมัครรับเลือกตั้ง

มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้แก่ ภูมิหลังทางเพศและศาสนาที่นับถือ กล่าวคือ ส่งผลทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน โดยเพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิงและผู้ที่ไม่นับถือศาสนาอิสลามมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธและผู้ที่ไม่นับถือศาสนาคริสต์มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด

วราวุธ เด่นแพทย์ชรางกุล (2545) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า

1. นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-25 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 3 และ 4 ใกล้เคียงกัน และกำลังศึกษาอยู่ในคณะรัฐศาสตร์ โดยมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด

2. ผลการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทั่วไป นักศึกษาได้รับรู้ข่าวสารทั่วไปโดยแยกตามประเภทสื่อ พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาได้รับรู้ข่าวสารทั่วไปจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด นักศึกษายังให้ความน่าเชื่อถือในสื่อโทรทัศน์ โดยมีเหตุผลว่าสื่อนี้มีทั้งภาพและเสียง

3. ผลการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการเมือง นักศึกษาเปิดรับข่าวสารการเมืองในระดับสูงจากสื่อโทรทัศน์ โดยการเปิดรับสื่อทุกวันมากที่สุด โดยให้ความน่าเชื่อถือและการแลกเปลี่ยนพูดคุยประเด็นทางการเมืองที่ได้จากสื่ออยู่ในระดับปานกลาง ทั้งหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุ

4. ผลการศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ภูมิหลังเกี่ยวกับเพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเฉพาะจากสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ ส่วนภูมิหลังเกี่ยวกับอายุ คณะที่ศึกษา ระดับชั้นปี ภูมิหลังไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ

5. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั่วไป ภูมิหลังเกี่ยวกับคณะที่ศึกษา และภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทั่วไป ส่วนภูมิหลังเกี่ยวกับเพศ อายุ และระดับชั้นปี ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง

6. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในสถาบันการศึกษา ภูมิหลังเกี่ยวกับอายุ และระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในสถาบันการศึกษา ส่วนภูมิหลังเกี่ยวกับเพศ คณะที่ศึกษาและภูมิลำเนา ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในสถาบันอุดมศึกษา

ชัยพร เจียมตน (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ได้สรุปไว้ดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอยู่ในระดับมาก คือ การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง 2. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ไม่มีความสัมพันธ์กัน 3. ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ ประชาชนในท้องถิ่นมีฐานะยากจน ต้องหารายได้เลี้ยงชีวิตตนเองและครอบครัว ประชาชนในท้องถิ่นขาดความรู้ ความเข้าใจทางการเมือง 4. แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ นักการเมืองต้องมีจริยธรรม มีความพร้อมที่จะเป็นตัวแทนของประชาชน ผู้บริหารพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพมั่นคง มีรายได้เพิ่มขึ้น

คารินทร์ แก้วมูล (2548) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ตามรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และการเป็นสมาชิกของกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วารุณี ส้อมลิ้ม (2548) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภายหลังการปฏิรูปการเมือง พ.ศ. 2540: ศึกษาส่วนพื้นที่เขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ อยู่ในช่วง 26-35 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนหรือพนักงานธนาคาร และมีรายได้อยู่ในระหว่าง 5,000-10,000 บาท 2. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ในเรื่องบทบาทหน้าที่และกระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง อยู่ในระดับ ปานกลาง 3. กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในเรื่องการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน ด้านรัฐธรรมนูญอยู่ในระดับปานกลาง และมีความรู้ด้านประชาธิปไตยแบบตัวแทนอยู่ในระดับ 4. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง โดยมีความรู้มากที่สุดในเรื่องการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งรองลงมาคือเรื่องการสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง 5. ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านความรู้ในเรื่องบทบาทหน้าที่และกระบวนการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งปัจจัย ด้านความรู้ในเรื่องการปกครองประชาธิปไตยแบบตัวแทน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นันทวุฒิ บุญยะสิทธิ์ (2548) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมือง: ศึกษากรณีทหารในมณฑลทหารบกที่ 14 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ทหารในมณฑลทหารบกที่ 14 มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับสูง

มีการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับปานกลาง และมีการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองในระดับต่ำ องค์ประกอบที่จำเป็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหาร ได้แก่ ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมด้านชั้นยศ ช่วงอายุ ช่วงระยะเวลาที่รับราชการและช่วงรายได้ต่อเดือน ส่วนระดับการศึกษาไม่ใช่องค์ประกอบที่จำเป็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหาร

สุคใจ สุอรุณ (2549) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้วมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ แม้ประชาชนมีความสนใจทางการเมืองในระดับปานกลาง แต่มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง ผลทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้วที่มีอาชีพที่สร้างรายได้หลัก การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ความสนใจทางการเมืองต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และพบว่าการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความสนใจทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้วมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งทดสอบสมมติฐานเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จริยา ผลกล้า (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองด้านการไปใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ด้านการแสดงประชามติและประชาพิจารณ์อยู่ในระดับปานกลางการศึกษา เพศ อายุ สถานภาพในการสมรส การเข้ากลุ่มสมาคมและกลุ่มอาชีพ

สุจิต บุญบงการ (2540 อ้างถึงใน จริยา ผลกล้า, 2550, หน้า 9) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง ถือว่าเป็นลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการเมืองสมัยใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนมักมีความตื่นตัวหรือสนใจในทางการเมืองสูงกว่าในระบบจารีตประเพณี อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้มีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของระบบการเมืองสมัยใหม่ พัทธภรณ์ โรจนนุรานนท์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า

๕. วัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมากโดยด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับชาติ/ระบบการเมืองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการใช้สิทธิเสรีภาพทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พบว่า ความสัมพันธ์ทางตรง ความคิดเห็นเกี่ยวกับชาติ/ระบบการเมือง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาบัน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมือง โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ความคิดเห็นเกี่ยวกับชาติ/ระบบการเมือง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาบันความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารนโยบายของประเทศ ความคิดเห็นเกี่ยวกับฐานะของตนเอง และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมือง โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเสรีภาพทางการเมือง ความคิดเห็นเกี่ยวกับฐานะของตนเองในระบบการเมืองมีความสัมพันธ์กับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือคัดค้าน และการเข้าไปมีส่วนร่วมโดยภาพรวม ความสัมพันธ์เชิงผกผัน ความคิดเห็นเกี่ยวกับชาติ/ระบบการเมือง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาบัน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารนโยบายของประเทศมีความสัมพันธ์กับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกลุ่มผลประโยชน์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาบันมีความสัมพันธ์กับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือ คัดค้าน

ปวีณา อุคมกัน (2553) ศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษา ตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร พบการวิจัยพบว่า 1. ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 63.43) มีอายุ 41 – 50 ปี (ร้อยละ 31.86) มีการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. (ร้อยละ 39.61) มีอาชีพค้าขาย/รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 31.60) และมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน (ร้อยละ 41.55) 2. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) และเมื่อพิจารณารายด้าน ทั้ง 4 ด้าน มีดังนี้ 1. ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) 2. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) 3. ด้านการแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) 4. ด้านการมีบทบาทเคลื่อนไหวทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) 5. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กรณีศึกษาตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร เพศต่างกัน ในภาพรวมมีส่วนร่วมไม่แตกต่างเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อายุต่างกัน ในภาพรวมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้าน การร่วมรณรงค์ทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง และด้านการแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ระดับการศึกษาต่างกัน ในภาพรวมและรายด้าน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 อาชีพต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไม่แตกต่างกัน รายได้ในภาพรวม การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไม่ต่างกัน

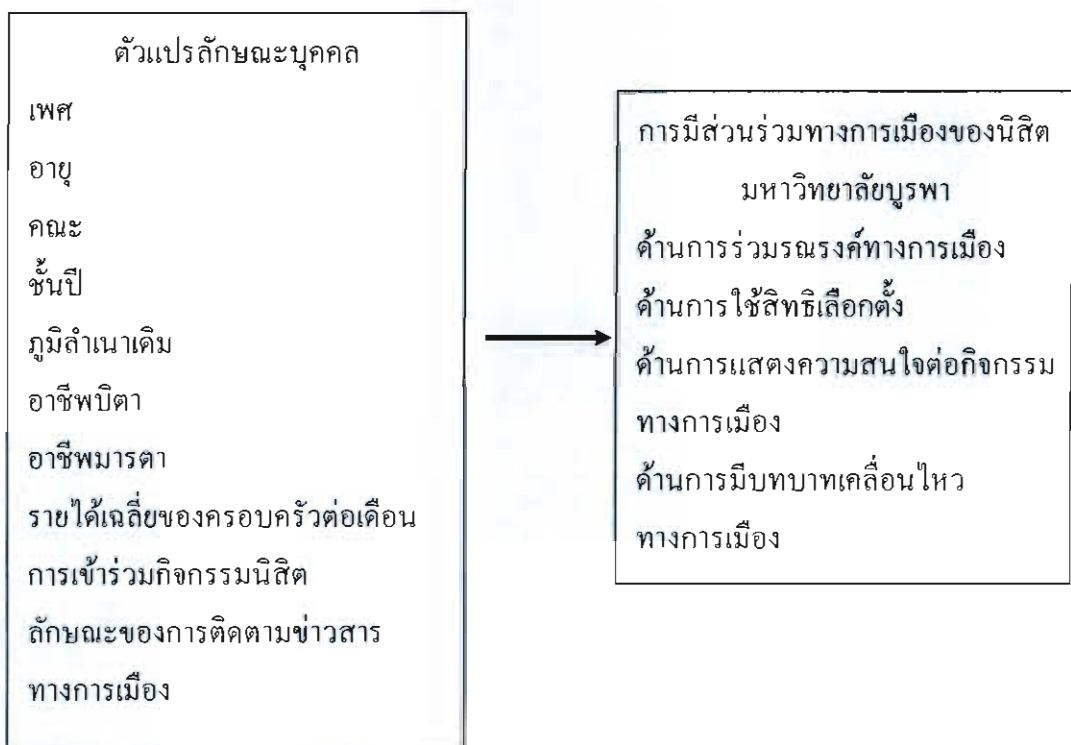
และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในข้างต้น ทำให้สามารถสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ได้ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐาน

1. นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพามีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อย
2. เพศที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกัน
3. อายุที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกัน

4. คณะที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกัน
5. ชั้นปีที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกัน
6. ภูมิภาคที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกัน
7. อาชีพบิดาที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกัน
8. อาชีพมารดาที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกัน
9. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกัน
10. การเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกัน
11. ลักษณะของการติดตามข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกัน

นิยามศัพท์

นิสิต หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัยในระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัย หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลซึ่งเป็นสถาบันของรัฐ อันได้แก่มหาวิทยาลัยบูรพา

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การมีส่วนร่วมในทางการเมือง การปกครองของประชาชน ตามสิทธิที่ระบบการเมืองและกฎหมายกำหนดให้กระทำได้ เป็นการกระทำที่ต้องเกิดขึ้นด้วยความสมัครใจเพื่อให้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐ ทั้งทางการเมือง การปกครองระดับท้องถิ่น หรือระดับชาติ โดยหลักการแล้ว การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนเช่นนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะมีสิทธิมีส่วนในการปกครอง คำว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงมีความหมายครอบคลุมถึงกิจกรรมของประชาชน ในส่วนที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐบาลและ การเรียกร้องต่อรัฐบาลให้สนองตอบหรือดำเนินการตามที่ตน หรือสังคมปรารถนา รวมทั้งการกระทำใด ๆ ที่มุ่งจะเข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกบุคคล การตัดสินใจ

นโยบาย และการทำกิจกรรมของรัฐบาล ยิ่งกว่านั้น คำว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในความหมาย กว้าง อาจรวมถึงการแสดงออกถึงความสนใจติดตามเรื่องราวทางการเมือง การแสดงความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ การออกเสียงเลือกตั้ง ไปจนถึงการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งจนกระทั่งเข้าไปเป็นผู้ดำเนินการทางการเมืองด้วยตนเองในฐานะตัวแทนของประชาชน และผู้กำหนด หรือดำเนินนโยบายทางการเมืองนั่นเอง

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาได้กระทำการ ใด ๆ ที่เกิดขึ้นด้วยความเต็มใจไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ไม่ว่าจะถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่ เพื่อให้มีผลต่อนโยบายของรัฐ หรือการบริหารงานของรัฐ หรือต่อการเลือกผู้นำของรัฐ โดยมีรูปแบบหรือกิจกรรมการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การไป ใช้สิทธิเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์/พรรคการเมือง การให้คำวิพากษ์วิจารณ์พรรค การเมืองและรัฐบาล และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบการประท้วง

การติดตามข้อมูลข่าวสาร หมายถึง นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาได้มีส่วนร่วมในการร่วม รับฟังข้อมูลข่าวสารทางการเมือง การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมทางการเมือง ติดตามข่าวสารทาง การเมืองและความโปร่งใส โดยมีช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสาร และร่วมรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชน

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีทุกชั้นปี ทุกคณะ ทุกวิทยาเขต มหาวิทยาลัยบูรพา ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 41,028 โดยจำแนกออกเป็น 23 คณะ ดังนี้ (ระบบบริการการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา สถิตินิสิตปัจจุบัน ปี 2555)

ตารางที่ 3 จำนวนนิสิต จำแนกตามคณะ

คณะ	จำนวน (คน)
คณะพยาบาลศาสตร์	693
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	5,770
คณะวิทยาศาสตร์	2,806
คณะศึกษาศาสตร์	4,525
คณะวิศวกรรมศาสตร์	3,742
คณะศิลปกรรมศาสตร์	1,920
คณะสาธารณสุขศาสตร์	1,007
คณะแพทยศาสตร์	244
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์	5,602
คณะโลจิสติกส์	1,801
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา	1,107
คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร	218
คณะการจัดการและการท่องเที่ยว	3,593

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คณะ	จำนวน (คน)
คณะสหเวชศาสตร์	367
คณะเภสัชศาสตร์	123
คณะภูมิสารสนเทศศาสตร์	1,395
คณะวิทยาการสารสนเทศ	1,429
วิทยาลัยนานาชาติ	803
คณะเทคโนโลยีทางทะเล	478
คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์	1,550
คณะอัญมณี	553
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	117
คณะวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,185
รวม	41,028

ที่มา: ระบบบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา สถิตินิติศตปัจจุบันปี 2555

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ พิจารณาคัดเลือกจากสถิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา ในปีการศึกษา 2555 ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันในบางลักษณะ จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) โดยนำแบบสอบถามไปแจกนิสิตทั้ง 23 คณะ

ขั้นที่ 1 การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย โดยใช้หลักการคำนวณ Yamane (1973, pp. 886 – 887) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad \text{เมื่อระดับความมีนัยสำคัญเป็น .05}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

E = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{41,028}{1 + 41,028(.05)^2} \\ &= 397 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงต้องใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 397 คน

ขั้นที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยเลือกจากประชากรตามคณะที่ศึกษา และในแต่ละชั้นภูมิจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน โดยใช้สูตร ดังนี้

$$F = \frac{n \times N_i}{N}$$

โดย F = จำนวนตัวอย่างในแต่ละคณะ

n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

N_i = จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีทั้งหมด

N' = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ตารางที่ 4 จำนวนตัวอย่างนิสิต จำแนกตามคณะ

คณะ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
คณะด้านสังคมศาสตร์		
คณะการจัดการและการท่องเที่ยว	3,593	35
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	5,770	55
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์	5,602	54
คณะศิลปกรรมศาสตร์	1,920	19
คณะศึกษาศาสตร์	4,525	44
วิทยาลัยนานาชาติ	803	8
คณะด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ		
คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร	218	2
คณะพยาบาลศาสตร์	693	7
คณะแพทยศาสตร์	244	2
คณะเภสัชศาสตร์	123	2
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา	1,107	11
คณะสหเวชศาสตร์	367	4
คณะสาธารณสุขศาสตร์	1,007	10
คณะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	117	1
คณะเทคโนโลยีทางทะเล	478	5
คณะภูมิสารสนเทศศาสตร์	1,395	13
คณะโลจิสติกส์	1,801	17
คณะวิทยาการสารสนเทศ	1,429	14
คณะวิทยาศาสตร์	2,806	27
คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์	1,550	15
คณะวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,185	11
คณะวิศวกรรมศาสตร์	3,742	36
คณะอัญมณี	553	5
รวม	41,028	397

ดังนั้นการสุ่มตัวอย่างจากนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยบูรพา จาก 23 คณะ ซึ่งแยกคณะออกเป็น 2 กลุ่ม คือ คณะสายวิทยาศาสตร์กับคณะสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สามารถแสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้ดังตารางที่ 4

ขั้นที่ 3 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลได้ดำเนินการ โดยไปยังคณะต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งได้ใช้วิธีการสุ่มโดยความบังเอิญ (Accidental Sampling) เป็นการสุ่มจากสมาชิกของกลุ่มประชากรเป้าหมายเท่าที่จะหาได้ คือ นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2555 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามไปแจกให้แก่ นิสิตตามคณะต่าง ๆ มหาวิทยาลัยบูรพา ณ จุดที่ผู้วิจัยยืนและ นิสิตผู้นั้นมีเวลาที่จะกรอกแบบสอบถามให้ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ได้จะประกอบด้วย นิสิตที่เดินเข้าคณะฯ และพอมีเวลาที่จะตอบแบบสอบถามให้ ในช่วงเวลาที่นักวิจัยไปเก็บข้อมูลเท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยสร้างขึ้นจากแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการสร้าง แบ่งเนื้อหา และโครงสร้างแบบสอบถามเป็นดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของ นิสิต คือ เพศ อายุ คณะ ชั้นปี ภูมิลำเนาเดิม อาชีพบิดา อาชีพมารดา รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรม นิสิตอย่างไร และลักษณะของการติดตามข่าวสารทางการเมือง

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นิสิต โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นิสิต

เกณฑ์ในการให้คะแนน

เกณฑ์การวัดคะแนนแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมและ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นิสิต มีลักษณะคำถามเป็นแบบ Likert's Scale โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

จากนั้นผู้วิจัยรวบรวมคะแนนเพื่อหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบ่งเกณฑ์ในกรณีการแปลความหมายข้อมูลตามรายชื่อและในภาพรวม โดยใช้วิธีการคำนวณความกว้างของชั้น ดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.80$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวผู้วิจัยกำหนดการแปลความหมาย เกณฑ์ในการให้คะแนนการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.21- 5.00	การมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.41- 4.20	การมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.61- 3.40	การมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.81 - 2.60	การมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.80	การมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ไปทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อประกอบการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดสอบเสนอหาความเที่ยงตรง และค่าความเที่ยง ของเนื้อหาและแก้ไขสำนวนภาษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ประกอบด้วย

3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร

3.2 ดร.โชติสา ขาวสนิท

3.3 พันตำรวจเอก หลิง คร.ศุภลักษณ์ เหลี่ยมวางกูร

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดสอบ (Try Out) ให้กับประชากรที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จำนวน 30 ชุด เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามด้วยวิธีคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Reliability Coefficient) ของครอนบาค

ซึ่งผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นิสิตมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปแจกให้กลุ่ม ตัวอย่างตอบแบบสอบถามในช่วงเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน 2555 จำนวน 397 ชุด และเก็บ ข้อมูลได้ทั้งสิ้น จำนวน 397 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยรวบรวมและประมวลผลข้อมูลที่ได้ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เพื่อช่วยให้ผลการวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ มีความถูกต้องแม่นยำขึ้น โดยผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและใช้เครื่องมือทางสถิติเข้ามาช่วยในการ วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ตามขั้นตอน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติร้อยละ ใช้สำหรับอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้อธิบายระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
3. ค่า t -Test และ F -test ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ และทดสอบ ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe'

สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา เป็นผลจากการวิเคราะห์จากแบบสอบถามจำนวน 397 รายผลการวิจัยนำเสนอออกเป็นส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที
F	แทน	ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกแบบทางเดียว
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับทัศนคติ

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ (n = 397)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	165	41.6
หญิง	232	58.4
รวม	397	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.4 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 41.6ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ (n = 397)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 19 ปี	78	19.6
19 – 21ปี	267	67.3
สูงกว่า 21 ปี	52	13.1
รวม	397	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 19 - 21ปีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 67.3 รองลงมาคือ มีอายุต่ำกว่า 19ปี- 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.6 และสูงกว่า 21 ปีคิดเป็นร้อยละ 13.1ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะ (n = 397)

คณะ	จำนวน	ร้อยละ
คณะด้านสังคมศาสตร์	160	40.3
คณะด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ	69	17.4
คณะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	168	42.3
รวม	397	100.0

จากตารางที่ 7 พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างคณะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตอบแบบสอบถามมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.3 รองลงมาคือ คณะด้านสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 40.3 และคณะด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 17.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี (n = 397)

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	129	32.5
ชั้นปีที่ 2	69	17.4
ชั้นปีที่ 3	123	31.0
ชั้นปีที่ 4	76	19.1
รวม	397	100.0

จากตารางที่ 8 พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างชั้นปีที่ 1 ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมา คือชั้นปีที่ 3 ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 31.0 ชั้นปีที่ 4 ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 19.1 และชั้นปีที่ 2 ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 17.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม (n = 397)

ภูมิลำเนาเดิม	จำนวน	ร้อยละ
ภาคตะวันออก	196	49.4
นอกภาคตะวันออก	201	50.6
รวม	397	100.0

จากตารางที่ 9 พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างนอกภาคตะวันออก ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.6 และรองลงมาคือ ภาคตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 49.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพบิดา (n = 397)

อาชีพบิดา	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรกรรม	63	15.9
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	117	29.5
รับจ้าง	56	14.1
พนักงานบริษัทเอกชน	98	24.7
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	31	7.8
อื่น ๆ	32	8.1
รวม	397	100.0

จากตารางที่ 10 พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพบิดา ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ อาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ คือ 29.5 รองลงมาคือ พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 24.7 เกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 15.9 รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 14.1 อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 8.1 และค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 7.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพมารดา (n = 397)

อาชีพมารดา	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรกรรม	47	11.8
รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	96	24.2
รับจ้าง	90	22.7
พนักงานบริษัทเอกชน	90	22.7
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	41	10.3
อื่น ๆ	33	8.3
รวม	397	100.0

จากตารางที่ 11 พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพมารดา ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ อาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 24.2 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง

และพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 22.7 อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 11.8 อาชีพ
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 10.3 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 8.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน (n = 397)

รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	30	7.6
10,000 – 30,000 บาท	158	39.8
30,001 – 50,000 บาท	125	31.5
สูงกว่า 50,000 บาท	84	21.2
รวม	397	100.0

จากตารางที่ 12 พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวมากที่สุดอยู่ที่
10,000 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมาที่รายได้ 30,001 – 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ
31.5 สูงกว่า 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.2 และต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.6
ตามลำดับ

ตารางที่ 13 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต (n = 397)

การเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	77	19.4
เคยร่วมเป็นบางครั้ง	284	71.5
เป็นนักกิจกรรม	36	9.1
รวม	397	100.0

จากตารางที่ 13 พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตมากที่สุด
คือ เคยเข้าร่วมเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 71.5 รองลงมาคือ ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต คิดเป็น
ร้อยละ 19.4 และเป็นนักกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 9.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการติดตามข่าวสารทางการเมือง
(n = 397)

ลักษณะการติดตามข่าวสารทางการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์	162	40.8
3-5 ครั้ง/สัปดาห์	166	41.8
มากกว่า 5 ครั้ง /สัปดาห์	69	17.4
รวม	397	100.0

จากตารางที่ 14 พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะการติดตามข่าวสารทางการเมือง มากที่สุดคือ สัปดาห์ละ 3 – 5 ครั้ง /สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 41.8 รองลงมาคือ ติดตามข่าวสารทางการเมืองน้อยกว่า 2 ครั้ง /สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 40.8 และ มากกว่า 5 ครั้ง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา

ตารางที่ 15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาภาพรวม

ประเด็น	\bar{X}	SD	แปลความหมายระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง	2.76	1.02	ปานกลาง
2. ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	2.28	1.13	น้อย
3. ด้านการรณรงค์ให้ความรู้	2.19	1.12	น้อย
4. ด้านการชุมนุมทางการเมือง	1.89	1.14	น้อย
รวม	2.28	1.10	น้อย

จากตารางที่ 15 ผลการสำรวจการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาในภาพรวม พบว่า นิสิตมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$)

เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ด้านที่ 1 ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 2.76$) มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านที่ 2 ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ($\bar{X} = 2.28$) ด้านที่ 3 ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ ($\bar{X} = 2.19$) และด้านที่ 4 ด้านการชุมนุมทางการเมือง ($\bar{X} = 1.89$)

ตารางที่ 16 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง ($n = 397$)

ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง					\bar{X}	SD	แปลความหมายระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งระดับชาติ (ส.ส., ส.ว.)	97 (24.4)	119 (30.0)	88 (22.2)	41 (10.3)	52 (13.1)	3.42	1.32	มาก
2. ท่านไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่น (อบจ., อบต., สมาชิกสภาเทศบาล)	60 (15.1)	126 (31.7)	96 (24.2)	57 (14.4)	58 (14.6)	3.18	1.27	ปานกลาง
3. ท่านชักชวนผู้อื่นไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง	19 (4.8)	114 (28.7)	140 (35.3)	80 (20.2)	44 (11.1)	2.96	1.06	ปานกลาง
4. ท่านติดตามผลการนับคะแนนการเลือกตั้ง	23 (5.8)	91 (22.9)	138 (34.8)	93 (23.4)	52 (13.1)	2.85	1.20	ปานกลาง
5. ท่านเคยสอดส่องและแจ้งคณะกรรมการการเลือกตั้งกรณี การซื้อเสียงและการทุจริตเลือกตั้งอื่น	13 (3.3)	67 (16.9)	103 (25.9)	88 (22.2)	126 (31.7)	2.38	1.19	น้อย
6. ท่านเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงให้กับพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ท่านชอบ	7 (1.8)	37 (9.3)	92 (23.2)	106 (26.7)	155 (39.0)	2.08	1.07	น้อย
7. ท่านติดตามการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การปราศรัย การแสดงวิสัยทัศน์ผ่านสื่อต่าง ๆ ในการเลือกตั้งระดับชาติ (ส.ส., ส.ว.) และในระดับท้องถิ่น (อบจ., อบต., สมาชิกสภาเทศบาล)	10 (2.5)	56 (14.1)	120 (30.2)	119 (30.0)	92 (23.2)	2.43	1.06	น้อย
รวม	-	-	-	-	-	2.76	1.02	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 ผลการสำรวจการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งพบว่า โดยภาพรวมนิสิตมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76$)

เมื่อพิจารณาในรายชื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ข้อที่ 1. ท่านไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งระดับชาติ (ส.ส., ส.ว.) ($\bar{X} = 3.42$) มากที่สุดรองลงมาคือข้อที่ 2. ท่านไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่น (อบจ., อบต., สมาชิกสภาเทศบาล) ($\bar{X} = 3.18$) ข้อที่ 3. ท่านชักชวนผู้อื่นให้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X} = 2.96$) ข้อที่ 4. ท่านติดตามผลการนับคะแนนการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 2.85$) ข้อที่ 7. ท่านติดตามการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การปราศรัย การแสดงวิสัยทัศน์ผ่านสื่อต่าง ๆ ในการเลือกตั้งระดับชาติ (ส.ส. , ส.ว.,) และในระดับท้องถิ่น (อบจ., อบต., สมาชิกสภาเทศบาล) ($\bar{X} = 2.43$) ข้อที่ 5. ท่านเคยสอดส่องและแจ้งคณะกรรมการการเลือกตั้งกรณี การซื้อเสียงและการทุจริต เลือกตั้งอื่น ($\bar{X} = 2.38$) และ ข้อที่ 6. ท่านเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงให้กับพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ท่านชอบ ($\bar{X} = 2.08$) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่ม
ตัวอย่าง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง (n = 397)

ด้านการแสดงความคิดเห็นทาง การเมือง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง					\bar{X}	SD	แปล ความ หมาย ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. ท่านเคยแสดงความคิดเห็น ทางการเมืองผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นต้นส่งข้อความ (SMS) ไปยัง รายการโทรทัศน์, แสดงความคิดเห็น ผ่านเว็บไซต์	17 (4.3)	36 (9.1)	85 (21.4)	84 (21.2)	175 (44.1)	2.08	1.18	น้อย
2. ท่านเคยเขียนจดหมาย บทความ หรือแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ไปยังนักการเมือง เช่น ส.ส., ส.ว., รัฐมนตรี, ผู้บริหาร, และสมาชิกสภา ท้องถิ่น เป็นต้น	13 (3.3)	27 (6.8)	49 (12.3)	72 (18.1)	236 (59.4)	1.76	1.11	น้อย ที่สุด
3. ท่านเคยพูดคุยแสดงความคิดเห็น ในเรื่องการเมืองกับผู้อื่น	28 (7.1)	78 (19.6)	144 (36.3)	77 (19.4)	70 (17.6)	2.79	1.16	ปาน กลาง
4. ท่านเคยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองต่อสาธารณชน เช่น ในชั้นเรียน ในการทำกิจกรรมหรือญาติมิตร หรือ กิจกรรมนิตินิต (การอภิปราย เสวนา)	18 (4.5)	43 (10.8)	125 (31.5)	134 (33.8)	77 (19.4)	2.47	1.06	น้อย
5. ท่านเคยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทางการเมืองกับกลุ่มการเมืองหรือ ผู้สนับสนุนกลุ่มการเมือง	17 (4.3)	46 (11.6)	76 (19.1)	120 (30.2)	138 (34.8)	2.20	1.16	น้อย
6. ท่านเคยเสนอความคิดหรือแนว ทางแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อนิตินิตกับ ผู้นำทางการเมือง	9 (2.3)	32 (8.1)	91 (22.9)	121 (30.9)	144 (36.3)	2.10	1.05	น้อย
7. ท่านคิดว่า การเลือกตั้งและการเมือง เป็นเรื่องยุ่งยากและไกลตัว	28 (7.1)	49 (12.3)	113 (28.5)	124 (31.2)	83 (20.9)	2.53	1.16	น้อย
รวม	-	-	-	-	-	2.28	1.13	น้อย

จากตารางที่ 17 ผลการสำรวจการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองพบว่า โดยภาพรวมนิสิตมีทัศนคติ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$)

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ข้อที่ 3. ท่านเคยพูดคุยแสดงความคิดเห็นในเรื่องการเมืองกับผู้อื่น ($\bar{X} = 2.79$) มากที่สุดรองลงมาคือข้อที่ 7. ท่านคิดว่าการเลือกตั้งและการเมืองเป็นเรื่องยุ่งยากและไกลตัว ($\bar{X} = 2.53$) ข้อที่ 4. ท่านเคยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองต่อสาธารณชน เช่น ในชั้นเรียน ในการทำกิจกรรมหรือญาติมิตร หรือกิจกรรมนิตินิต (การอภิปราย เสวนา) ($\bar{X} = 2.47$) ข้อที่ 5. ท่านเคยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับกลุ่มการเมืองหรือผู้สนับสนุนกลุ่มการเมือง ($\bar{X} = 2.20$) ข้อที่ 6. ท่านเคยเสนอความคิดเห็นหรือแนวทางแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อนิสิตกับผู้นำทางการเมือง ($\bar{X} = 2.10$) ข้อที่ 1. ท่านเคยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นต้นส่งข้อความ (SMS) ไปยังรายการ โทรทัศน์, แสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ ($\bar{X} = 2.08$) และ ข้อที่ 2. ท่านเคยเขียนจดหมาย บทความหรือแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไปยังนักการเมือง เช่น ส.ส., ส.ว., รัฐมนตรี, ผู้บริหาร, และสมาชิกสภาท้องถิ่น เป็นต้น ($\bar{X} = 1.76$) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ (n = 397)

ด้านการรณรงค์ให้ความรู้	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง					\bar{X}	SD	แปลความ หมายระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านเคยจัดประชุม อบรม ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง	11 (2.8)	28 (7.1)	73 (18.4)	111 (28.0)	174 (43.8)	1.97	1.07	น้อย
2. ท่านร่วมรณรงค์ให้ความรู้แก่นักศึกษา ทางการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเดินรณรงค์ การจัดนิทรรศการ การ จัดสัมมนาทางการเมือง เป็นต้น	9 (2.3)	46 (11.6)	100 (25.2)	117 (29.5)	125 (31.5)	2.24	1.09	น้อย
3. ท่านเคยเสนอข่าวสารนำรู้เกี่ยวกับการเมือง ทางวิทยุ บทความ หน้าชั้นเรียน	11 (2.8)	56 (14.1)	114 (28.7)	99 (24.9)	117 (29.5)	2.36	1.13	น้อย
4. ท่านนำข่าวสารทางการเมืองมาพูดคุยเพื่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น	11 (2.8)	85 (21.4)	117 (29.5)	102 (25.7)	82 (20.7)	2.60	1.12	น้อย
5. ท่านเคยแจกใบปลิวให้ความรู้เรื่องการเมือง	8 (2.0)	31 (7.8)	61 (15.4)	103 (25.9)	194 (48.9)	1.88	1.06	น้อย
6. ท่านช่วยอธิบายหรือชี้แจงนโยบายของ พรรคการเมืองให้กับผู้อื่น	12 (3.0)	52 (13.1)	74 (18.6)	87 (21.9)	172 (43.3)	2.11	1.19	น้อย
7. ท่านช่วยอธิบายหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับ การเมือง การปกครองและการเลือกตั้งเกี่ยวกับ พรรคการเมือง การเลือกตั้ง และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การปกครองในลักษณะอื่น ๆ	18 (4.5)	29 (7.3)	108 (27.2)	92 (23.2)	150 (37.8)	2.18	1.15	น้อย
รวม	-	-	-	-	-	2.19	1.12	น้อย

จากตารางที่ 18 ผลการสำรวจการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา
ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ พบว่า โดยภาพรวมนิสิตมีทัศนคติ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.19$)

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ข้อที่ 4. ท่านนำข่าวสารทางการเมืองมา
พูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น ($\bar{X} = 2.60$) มากที่สุดรองลงมาคือข้อที่ 3. ท่านเคยเสนอ
ข่าวสารนำรู้เกี่ยวกับการเมืองทางวิทยุ บทความ หน้าชั้นเรียน ($\bar{X} = 2.36$) ข้อที่ 2. ท่านร่วมรณรงค์
ให้ความรู้แก่นักศึกษาทางการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเดินรณรงค์ การจัด
นิทรรศการ การจัดสัมมนาทางการเมือง เป็นต้น ($\bar{X} = 2.24$) ข้อที่ 7. ท่านช่วยอธิบายหรือให้
คำแนะนำเกี่ยวกับการเมือง การปกครองและการเลือกตั้งเกี่ยวกับพรรคการเมือง การเลือกตั้ง และ

เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองในลักษณะอื่น ๆ ($\bar{X} = 2.18$) ข้อที่ 6. ท่านช่วยอธิบายหรือชี้แจงนโยบายของพรรคการเมืองให้กับผู้อื่น ($\bar{X} = 2.11$) ข้อที่ 1. ท่านเคยจัดประชุม อบรมให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง ($\bar{X} = 1.97$) และ ข้อที่ 5. ท่านเคยแจกใบปลิวให้ความรู้เรื่องการเมือง ($\bar{X} = 1.88$) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการชุมนุมทางการเมือง (n = 397)

ด้านการชุมนุมทางการเมือง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง					\bar{X}	SD	แปลความหมายระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านร่วมชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งทางการเมืองให้นักการเมืองลาออกในระดับชาติ และหรือระดับท้องถิ่น	10 (2.5)	26 (6.5)	49 (12.3)	86 (21.7)	226 (56.9)	1.76	1.06	น้อยที่สุด
2. ท่านร่วมชุมนุมเพื่อเรียกร้องหรือคัดค้านการดำเนินโครงการของรัฐบาล	13 (3.3)	32 (8.1)	61 (15.4)	57 (14.4)	234 (58.9)	1.82	1.54	น้อย
3. ท่านเข้าร่วมกลุ่มเพื่อต่อต้านการขายเสียงและการทุจริตคอร์รัปชัน	14 (3.5)	27 (6.8)	72 (18.1)	86 (21.7)	198 (49.9)	1.92	1.13	น้อย
4. ท่านร่วมชุมนุมเพื่อจัดกิจกรรมทางการเมือง	5 (1.3)	31 (7.8)	61 (15.4)	111 (28.0)	189 (47.6)	1.87	1.02	น้อย
5. ท่านร่วมฟังการปราศรัยแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	8 (2.0)	28 (7.1)	92 (23.2)	99 (24.9)	170 (42.8)	2.00	1.06	น้อย
6. ท่านเคยร่วมเดินขบวนคัดค้านกฎหมาย นโยบาย หรือพฤติกรรมของผู้มีอำนาจที่ไม่เป็นธรรม	6 (1.5)	38 (9.6)	56 (14.1)	79 (19.9)	218 (54.9)	1.83	1.08	น้อย
7. ท่านชักชวนผู้อื่นเข้าร่วมประท้วงเมื่อเห็นว่ามีนักการเมืองปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	10 (2.5)	25 (6.3)	66 (16.6)	65 (16.4)	231 (58.2)	1.79	1.09	น้อยที่สุด
รวม	-	-	-	-	-	1.89	1.14	น้อย

จากตารางที่ 19 ผลการสำรวจการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการชุมนุมทางการเมืองพบว่า โดยภาพรวมนิสิตมีทัศนคติ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.89$)

เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ข้อที่ 5. ท่านร่วมฟังการปราศรัยแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ($\bar{X} = 2.00$) มากที่สุดรองลงมาคือข้อที่ 3. ท่านเข้าร่วมกลุ่มเพื่อต่อต้านการขายเสียงและการทุจริตคอร์ปชั่น ($\bar{X} = 1.92$) ข้อที่ 4. ท่านร่วมชุมนุมเพื่อจัดกิจกรรมทางการเมือง ($\bar{X} = 1.87$) ข้อที่ 6. ท่านเคยร่วมเดินขบวนคัดค้านกฎหมาย นโยบาย หรือพฤติกรรมของผู้มีอำนาจที่ไม่เป็นธรรม ($\bar{X} = 1.83$) ข้อที่ 2. ท่านร่วมชุมนุมเพื่อเรียกร้องหรือคัดค้านการดำเนินโครงการของรัฐบาล ($\bar{X} = 1.82$) ข้อที่ 7. ท่านชักชวนผู้อื่นเข้าร่วมประท้วงเมื่อเห็นว่านักการเมือง/ส.ส./ส.ว ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ($\bar{X} = 1.79$) และ ข้อที่ 1. ท่านร่วมชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งทางการเมืองให้นักการเมือง ลาออกในระดับชาติ และหรือระดับท้องถิ่น ($\bar{X} = 1.76$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม

เพศ	<i>n</i>	<i>Mean</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ชาย	165	2.3533	395	4.262	.040*
หญิง	232	2.2369	332.570		

จากตารางที่ 20 พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง

เพศ	<i>n</i>	<i>Mean</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ชาย	165	2.6753	395	2.346	.126
หญิง	232	2.8159	330.887		

จากตารางที่ 21 พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

เพศ	<i>n</i>	<i>Mean</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ชาย	165	2.3498	395	1.082	.299
หญิง	232	2.2266	342.063		

จากตารางที่ 22 พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านบรรณรักษ์ให้ความรู้

เพศ	<i>n</i>	<i>Mean</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ชาย	165	2.3238	395	1.635	.202
หญิง	232	2.0942	339.666		

จากตารางที่ 23 พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านบรรณรักษ์ให้ความรู้ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง

เพศ	<i>n</i>	<i>Mean</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ชาย	165	2.0156	395	7.094	.008*
หญิง	232	1.744	321.894		

จากตารางที่ 24 พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา
จำแนกตามด้านภาพรวม

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	2	1.416	.708	1.272	.281
ภายในกลุ่ม	394	219.276	.557		
รวม	396	220.693			

จากตารางที่ 25 พบว่า นิสิตที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา
จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	2	6.225	3.112	4.769	.009*
ภายในกลุ่ม	394	257.117	.653		
รวม	396	263.341			

จากตารางที่ 26 พบว่า นิสิตที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 27 การเปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง จำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 19 ปี	19 - 21 ปี	สูงกว่า 21 ปี
		2.59	2.84	2.55
ต่ำกว่า 19 ปี	2.59	-	-.245*	.049
19 - 21 ปี	2.84		-	.294*
สูงกว่า 21 ปี	2.55			-

จากตารางที่ 27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง จำแนกตามช่วงอายุ พบว่า

1. นิสิตที่มีช่วงอายุ 19 – 21 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งแตกต่างกับนิสิตที่มีช่วงอายุต่ำกว่า 19 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิสิตที่มีช่วงอายุ สูงกว่า 21 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งมากกว่านิสิตที่มีช่วงอายุ 19 - 21 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	2	2.6223	1.312	2.057	.129
ภายในกลุ่ม	394	251.230	.638		
รวม	396	253.853			

จากตารางที่ 28 พบว่า นิสิตที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา
จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	2	3.499	1.750	2.129	.120
ภายในกลุ่ม	394	323.714	.822		
รวม	396	327.213			

จากตารางที่ 29 พบว่า นิสิตที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 30 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา
จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	2	3.194	1.597	1.722	.180
ภายในกลุ่ม	394	365.378	.927		
รวม	396	368.571			

จากตารางที่ 30 พบว่า นิสิตที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 31 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา
จำแนกตามด้านภาพรวม

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	2	1.434	.717	1.289	.277
ภายในกลุ่ม	394	219.258	.556		
รวม	396	220.693			

จากตารางที่ 31 พบว่า นิสิตที่มีคณะต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 32 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา
จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	2	.788	.394	.591	.554
ภายในกลุ่ม	394	262.554	.666		
รวม	396	263.341			

จากตารางที่ 32 พบว่า นิสิตที่มีคณะต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 33 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา
จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	2	1.707	.853	1.334	.265
ภายในกลุ่ม	394	252.146	.640		
รวม	396	253.853			

จากตารางที่ 33 พบว่า นิสิตที่มีคณะต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 34 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา
จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิติต	2	3.390	1.695	2.062	.129
ภายในกลุ่ม	394	323.823	.822		
รวม	396	327.213			

จากตารางที่ 34 พบว่า นิติตที่มีคณะต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัย
บูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 35 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา
จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิติต	2	10.340	5.170	5.686	.004*
ภายในกลุ่ม	394	358.232	.909		
รวม	396	368.571			

จากตารางที่ 35 พบว่า นิติตที่มีคณะต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัย
บูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 36 การเปรียบเทียบรายคู่ ต่อด้านการชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามคณะ

ช่วงอายุ	\bar{X}	ด้านสังคมศาสตร์	ด้านวิทยาศาสตร์	ด้านวิทยาศาสตร์
			สุขภาพ	และเทคโนโลยี
		1.75	1.66	2.04
ด้านสังคมศาสตร์	1.75	-	.094	-.291*
ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ	1.66		-	-.385*
ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2.04			-

จากตารางที่ 36 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามช่วงอายุ พบว่า

1. นิสิตที่อยู่คณะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีระดับทัศนคติที่มีต่อการการ มีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้าน แตกต่างกับนิสิตที่อยู่ด้านสังคมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิสิตที่อยู่คณะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีระดับทัศนคติที่มีต่อการการ มีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้าน แตกต่างกับนิสิตที่อยู่ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 37 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	3	7.476	2.492	4.593	.004*
ภายในกลุ่ม	393	213.216	.543		
รวม	396	220.693			

จากตารางที่ 37 พบว่า นิสิตที่มีคณะต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 38 การเปรียบเทียบรายคู่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อ
ด้านภาพรวมจำแนกตามชั้นปี

ช่วงชั้นปี	\bar{X}	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		2.39	2.46	2.19	2.09
ชั้นปีที่ 1	2.39	-	-.070	.192*	.304*
ชั้นปีที่ 2	2.46		-	.263*	.374*
ชั้นปีที่ 3	2.19			-	.111
ชั้นปีที่ 4	2.09				-

จากตารางที่ 38 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ด้านภาพรวม จำแนกตามชั้นปีพบว่า

1. นิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 3 มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านภาพรวมแตกต่างกับนิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 3 มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านภาพรวมแตกต่างกับนิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 4 มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านภาพรวมแตกต่างกับนิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 4 มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านภาพรวมแตกต่างกับนิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 39 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัย
บูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	3	3.633	1.211	1.833	.141
ภายในกลุ่ม	393	259.708	.661		
รวม	396	263.341			

จากตารางที่ 39 พบว่า นิสิตที่มีลักษณะต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 40 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
นิติต	3	8.398	2.799	4.482	.004*
ภายในกลุ่ม	393	245.455	.625		
รวม	396	253.853			

จากตารางที่ 40 พบว่า นิสิตที่มีคะแนนต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 41 การเปรียบเทียบรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามชั้นปี

ช่วงชั้นปี	\bar{X}	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		2.42	2.41	2.18	2.07
ชั้นปีที่ 1	2.42	-	.013	.243*	.353*
ชั้นปีที่ 2	2.41		-	.229	.340*
ชั้นปีที่ 3	2.18			-	.110
ชั้นปีที่ 4	2.07				-

จากตารางที่ 41 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามชั้นปีพบว่า

1. นิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 3 มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกับนิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 4 มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกับนิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 4 มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการแสดงความคิดทางการเมืองแตกต่างกับนิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 42 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	3	18.579	6.193	7.886	.000*
ภายในกลุ่ม	393	308.634	.785		
รวม	396	327.213			

จากตารางที่ 42 พบว่า นิสิตที่มีคุณะมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 43 การเปรียบเทียบรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีต่อด้านการรณรงค์ให้ความรู้ จำแนกตามชั้นปี

ช่วงชั้นปี	\bar{X}	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		2.31	2.54	2.04	1.92
ชั้นปีที่ 1	2.31	-	-.227	.271*	.392*
ชั้นปีที่ 2	2.54		-	.498*	.619*
ชั้นปีที่ 3	2.04			-	.121
ชั้นปีที่ 4	1.92				-

จากตารางที่ 43 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการรณรงค์ให้ความรู้จำแนกตามชั้นปีพบว่า

1. นิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 3 มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ แตกต่างกับนิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 3 มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการรณรงค์ให้ความรู้แตกต่างกับนิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 4 มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ แตกต่างกับนิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 4 มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ แตกต่างกับนิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 44 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
นิสิต	3	15.302	5.101	5.674	.001*
ภายในกลุ่ม	393	353.270	.899		
รวม	396	368.571			

จากตารางที่ 44 พบว่า นิสิตที่มีคณะต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 45 การเปรียบเทียบรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีต่อด้านการชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามชั้นปี

ช่วงชั้นปี	\bar{X}	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
		1.95	2.19	1.68	1.67
ชั้นปีที่ 1	1.95	-	-.248	.268*	.270*
ชั้นปีที่ 2	2.19		-	.516*	.518*
ชั้นปีที่ 3	1.68			-	.002
ชั้นปีที่ 4	1.67				-

จากตารางที่ 45 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามชั้นปีพบว่า

1. นิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 3 มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการชุมนุมทางการเมือง แตกต่างกับนิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 3 มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการชุมนุมทางการเมือง แตกต่างกับนิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 4 มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการชุมนุมทางการเมือง แตกต่างกับนิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 4 มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านการชุมนุมทางการเมือง แตกต่างกับนิสิตที่อยู่ชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 46 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาที่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามภาพรวม

ภูมิลำเนา	<i>n</i>	<i>Mean</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ภาคตะวันออก	196	2.3672	395	.146	7.03
นอกภาคตะวันออก	201	2.2055	394.667		

จากตารางที่ 46 พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อด้านการชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 47 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาที่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง

ภูมิลำเนา	<i>n</i>	<i>Mean</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ภาคตะวันออก	196	2.9067	395	.307	.580
นอกภาคตะวันออก	201	2.6119	394.867		

จากตารางที่ 47 พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 48 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต
มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

ภูมิลำเนา	<i>n</i>	<i>Mean</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ภาคตะวันออก	196	2.3345	395	5.134	.024*
นอกภาคตะวันออก	201	2.2225	387.721		

จากตารางที่ 48 พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต
มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 49 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต
มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้

ภูมิลำเนา	<i>n</i>	<i>Mean</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ภาคตะวันออก	196	2.2325	395	.090	.765
นอกภาคตะวันออก	201	2.1478	394.869		

จากตารางที่ 49 พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต
มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 50 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต
มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง

ภูมิลำเนา	<i>n</i>	<i>Mean</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ภาคตะวันออก	196	1.9424	395	.556	.456
นอกภาคตะวันออก	201	1.7740	393.400		

จากตารางที่ 50 พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต
มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 51 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพบิดากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต
มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	5	3.631	.726	1.308	.260
ภายในกลุ่ม	391	217.062	.555		
รวม	396	220.693			

จากตารางที่ 51 พบว่า นิสิตที่มีอาชีพบิดาต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต
มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 52 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพบิดากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต
มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	5	4.140	.828	1.249	.285
ภายในกลุ่ม	391	259.201	.663		
รวม	396	263.341			

จากตารางที่ 52 พบว่า นิสิตที่มีอาชีพบิดาต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต
มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในการกระบวนการเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 53 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพบิดากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต
มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	5	6.590	1.318	2.084	.067
ภายในกลุ่ม	391	247.263	.632		
รวม	396	253.853			

จากตารางที่ 53 พบว่า นิสิตที่มีอาชีพบิดาต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 54 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพบิดากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	5	5.057	1.011	1.228	.295
ภายในกลุ่ม	391	322.156	.824		
รวม	396	327.213			

จากตารางที่ 54 พบว่า นิสิตที่มีอาชีพบิดาต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 55 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพบิดากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	5	13.917	2.783	3.069	.010*
ภายในกลุ่ม	391	354.655	.907		
รวม	396	368.571			

จากตาราง 55 พบว่า นิสิตที่มีอาชีพบิดาต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 56 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างอาชีพติดกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนิสิตที่มีต่อชุมชนทางการเมือง จำแนกตามอาชีพบิดา

อาชีพบิดา	\bar{X}	เกษตรกรรม	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	รับจ้าง	พนักงาน บริษัท เอกชน	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	อื่นๆ
		1.62	1.84	1.62	1.97	2.19	2.14
เกษตรกรรม	1.62	-	-.21	.00	-.34*	-.57*	-.51*
รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	1.84		-	.21	-.13	-.36	-.30
รับจ้าง	1.62			-	-.35*	-.58*	-.52*
พนักงาน บริษัทเอกชน	1.97				-	-.23	-.17
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	2.19					-	.06
อื่นๆ	2.14						-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 56 พบว่า เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างอาชีพติดกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านชุมชนทางการเมือง พบว่า

1. นิสิตที่มีอาชีพบิดามีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านชุมชนทางการเมือง แตกต่างกับ นิสิตอาชีพบิดามีอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิสิตที่มีอาชีพบิดามีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านชุมชนทางการเมือง แตกต่างกับ นิสิตอาชีพบิดามีอาชีพรับจ้างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นิสิตที่มีอาชีพบิดามีอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านชุมชนทางการเมือง แตกต่างกับ นิสิตอาชีพบิดามีอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นิสิตที่มีอาชีพบิดามีอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านชุมชนทางการเมือง แตกต่างกับ นิสิตอาชีพบิดามีอาชีพรับจ้างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นิสิตที่มีอาชีพบิดามีอาชีพอื่น ๆ มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง แตกต่างกับ นิสิตอาชีพบิดามีอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. นิสิตที่มีอาชีพบิดามีอาชีพอื่น ๆ มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง แตกต่างกับ นิสิตอาชีพบิดามีอาชีพรับจ้างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 57 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพมารดาที่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	5	4.895	.979	1.774	.117
ภายในกลุ่ม	391	215.798	.552		
รวม	396	220.798			

จากตารางที่ 57 พบว่า นิสิตที่มีอาชีพมารดาต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 58 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพมารดาที่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	5	7.361	1.472	2.249	0.49*
ภายในกลุ่ม	391	255.980	.655		
รวม	396	263.341			

จากตารางที่ 58 พบว่า นิสิตที่มีอาชีพมารดาต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 59 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างอาชีพมารดากับระดับด้านการมีส่วนร่วม
ในกระบวนการเลือกตั้ง จำแนกตามอาชีพมารดา

อาชีพมารดา	\bar{X}	เกษตรกร	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	รับจ้าง	พนักงาน บริษัท เอกชน	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	อื่นๆ
		2.67	2.89	2.62	2.69	2.74	3.08
เกษตรกร	2.67	-	-.21	.05	-.01	-.07	-.40*
รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	2.89		-	.26*	.19	.14	-.19
รับจ้าง	2.62			-	-.07	-.12	-.46*
พนักงาน บริษัทเอกชน	2.69				-	-.05	-.39*
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	2.74					-	-.34
อื่นๆ	3.08						-

* หมายความว่าสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 59 พบว่า เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างอาชีพมารดากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง พบว่า

1. นิสิตที่มีอาชีพมารดามีอาชีพรับจ้าง มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง แตกต่างกับ นิสิตอาชีพบิดามีอาชีพรับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นิสิตที่มีอาชีพมารดามีอาชีพอื่นๆ มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง แตกต่างกับ นิสิตอาชีพบิดามีอาชีพเกษตรกร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นิสิตที่มีอาชีพมารดามีอาชีพอื่นๆ มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง แตกต่างกับ นิสิตอาชีพบิดามีอาชีพรับจ้าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นิสิตที่มีอาชีพมารดามีอาชีพอื่นๆ มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต

มหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง แตกต่างกับ นิสิตอาชีวศึกษาที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 60 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพมารดาที่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	5	4.765	.953	1.496	.190
ภายในกลุ่ม	391	249.088	.637		
รวม	396	253.853			

จากตารางที่ 60 พบว่า นิสิตที่มีอาชีพมารดาต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 61 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพมารดาที่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	5	8.962	1.792	2.202	.053
ภายในกลุ่ม	391	318.251	.814		
รวม	396	327.213			

จากตารางที่ 61 พบว่า นิสิตที่มีอาชีพมารดาต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้ ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 62 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพมารดากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
นิสิต	5	10.667	2.133	2.331	.042*
ภายในกลุ่ม	391	357.905	.915		
รวม	396	368.571			

จากตารางที่ 62 พบว่า นิสิตที่มีอาชีพมารดาต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 63 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างอาชีพมารดากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตที่มีต่อด้านชุมนุมทางการเมือง จำแนกตามอาชีพบิดา

อาชีพมารดา	\bar{X}	เกษตรกร	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	รับจ้าง	พนักงาน บริษัท เอกชน	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	อื่นๆ
		1.57	1.94	1.81	1.89	2.19	1.66
เกษตรกร	1.57	-	-.37*	-.23	-.32	-.62*	-.07
รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	1.94		-	.14	.06	-.24	.29
รับจ้าง	1.81			-	-.08	-.38*	.15
พนักงาน บริษัทเอกชน	1.89				-	-.30	.23
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	2.19					-	.53*
อื่นๆ	1.66						-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 63 พบว่า เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างอาชีพมารดากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมืองพบว่า

1. นิสิตที่มีอาชีพมารดา มีอาชีพรับราชการ/ พนักงานรับวิสาหกิจการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง แตกต่างกับ นิสิตอาชีพมารดา มีอาชีพเกษตรกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นิสิตที่มีอาชีพมารดา มีอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง แตกต่างกับ นิสิตอาชีพมารดา มีอาชีพเกษตรกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นิสิตที่มีอาชีพมารดา มีอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง แตกต่างกับ นิสิตอาชีพมารดา มีอาชีพรับจ้าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นิสิตที่มีอาชีพมารดา มีอาชีพอื่น ๆ มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง แตกต่างกับ นิสิตอาชีพมารดา มีอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 64 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยของครอบครัวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	3	4.904	1.635	2.977	.031*
ภายในกลุ่ม	393	215.789	.549		
รวม	396	220.693			

จากตารางที่ 64 พบว่า นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 65 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตที่มีต่อด้านภาพรวม
จำแนกตามรายได้

รายได้	\bar{X}	ต่ำกว่า	10,000 –	30,001 –	สูงกว่า
		10,000 บาท	30,000 บาท	50,000 บาท	50,000 บาท
		2.36	2.22	2.21	2.49
ต่ำกว่า 10,000 บาท	2.36	-	14	.15	-.13
10,000 – 30,000 บาท	2.22		-	01	-.27*
30,001 – 50,000 บาท	2.21			-	-.27*
สูงกว่า 50,000 บาท	2.49				-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 65 พบว่า เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างรายได้เฉลี่ยของครอบครัว กับทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านภาพรวมพบว่า

1. นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว สูงกว่า 50,000 บาท มีระดับมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านภาพรวม แตกต่างกับ นิสิตรายได้เฉลี่ยของครอบครัว 10,000 – 30,000 บาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว สูงกว่า 50,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านภาพรวม แตกต่างกับ นิสิตรายได้เฉลี่ยของครอบครัว 30,001 – 50,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 66 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยของครอบครัวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
นิสิต	3	5.388	1.796	2.737	.043*
ภายในกลุ่ม	393	257.953	.656		
รวม	396	263.341			

จากตารางที่ 66 พบว่า นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 67 เปรียบเทียบรายกลุ่มระดับที่มีต่อด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งจำแนกตามรายได้

รายได้	\bar{X}	ต่ำกว่า	10,000 –	30,001 –	สูงกว่า
		10,000 บาท	30,000 บาท	50,000 บาท	50,000 บาท
		3.13	2.67	2.76	2.78
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.13	-	.46*	.37*	.35*
10,000 – 30,000 บาท	2.67		-	-.09	-.11
30,001 – 50,000 บาท	2.76			-	-.02
สูงกว่า 50,000 บาท	2.78				-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 67 พบว่า **เปรียบเทียบ**ความแตกต่างรายกลุ่มระหว่างรายได้เฉลี่ยของครอบครัวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งพบว่า

1. นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว 10,000 – 30,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านภาพรวม แตกต่างกับ นิสิตรายได้เฉลี่ยของครอบครัว ต่ำกว่า 10,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว 30,001 – 50,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านภาพรวม แตกต่างกับ นิสิตรายได้เฉลี่ยของครอบครัว ต่ำกว่า 10,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว สูงกว่า 50,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านภาพรวม แตกต่างกับ นิสิตรายได้เฉลี่ยของครอบครัว ต่ำกว่า 10,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 68 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยของครอบครัวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	3	7.845	2.615	4.177	.006*
ภายในกลุ่ม	393	246.008	.626		
รวม	396	253.853			

จากตารางที่ 68 พบว่า นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 69 เปรียบเทียบรายชื่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตที่มีต่อด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามรายได้

รายได้	\bar{X}	ต่ำกว่า	10,000 –	30,001 –	สูงกว่า
		10,000 บาท	30,000 บาท	50,000 บาท	50,000 บาท
		2.23	2.18	2.23	2.55
ต่ำกว่า 10,000 บาท	2.23	-	.05	.00	-.31
10,000 – 30,000 บาท	2.18		-	-.05	-.36*
30,001 – 50,000 บาท	2.23			-	-.32*
สูงกว่า 50,000 บาท	2.55				-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 69 พบว่า เปรียบเทียบความแตกต่างรายชื่ระหว่างรายได้เฉลี่ยของครอบครัวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง พบว่า

1. นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว สูงกว่า 50,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมทาง

การเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านภาพรวม แตกต่างกับ นิสิตรายได้เฉลี่ยของครอบครัว 10,000 – 30,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว สูงกว่า 50,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านภาพรวม แตกต่างกับ นิสิตรายได้เฉลี่ยของครอบครัว 30,001 – 50,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 70 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยของครอบครัวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการณรงค์ให้ความรู้

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	3	8.724	2.908	3.588	.014*
ภายในกลุ่ม	393	318.489	.810		
รวม	396	327.213			

จากตารางที่ 70 พบว่า นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการณรงค์ให้ความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 71 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อด้านการณรงค์ให้ความรู้จำแนกตามรายได้

รายได้	\bar{X}	ต่ำกว่า	10,000 –	30,001 –	สูงกว่า
		10,000 บาท	30,000 บาท	50,000 บาท	50,000 บาท
		2.31	2.15	2.04	2.44
ต่ำกว่า 10,000 บาท	2.31	-	.15	.27	-.13
10,000 – 30,000 บาท	2.15		-	.12	-.28*
30,001 – 50,000 บาท	2.04			-	-.40*
สูงกว่า 50,000 บาท	2.44				-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 70 พบว่า เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภพรวม ให้ความรู้พบว่า

1. นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว สูงกว่า 50,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภพรวม แตกต่างกับ นิสิตรายได้เฉลี่ยของครอบครัว 10,000 – 30,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว สูงกว่า 50,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภพรวม แตกต่างกับ นิสิตรายได้เฉลี่ยของครอบครัว 30,001 – 50,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 72 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยของครอบครัวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมชนทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิติต	3	8.362	2.787	3.041	.029*
ภายในกลุ่ม	393	360.209	.917		
รวม	396	368.571			

จากตารางที่ 72 พบว่า นิสิตที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมชนทางการเมือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 74 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนิติตกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิติต	2	3.157	1.578	2.859	.059
ภายในกลุ่ม	394	217.536	.552		
รวม	396	220.693			

จากตารางที่ 74 พบว่า นิติตที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมนิติตต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 75 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนิติตกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิติต	2	6.541	3.271	5.018	.007*
ภายในกลุ่ม	394	2556.800	.652		
รวม	396	263.341			

จากตารางที่ 75 พบว่า นิติตที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมนิติตต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 76 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อ
ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรม

การเข้าร่วมกิจกรรม	\bar{X}	ไม่เคย	เคยร่วมเป็นบางครั้ง	เป็นนักรักกิจกรรม
		2.51	2.80	2.95
ไม่เคย	2.51	-	-.29*	-.44*
เคยร่วมเป็นบางครั้ง	2.80		-	-.15
เป็นนักรักกิจกรรม	2.95			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 76 พบว่า เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต
ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมใน
กระบวนการเลือกตั้ง พบว่า

1. นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรม เคยเข้าร่วมเป็นบางครั้ง มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง แตกต่างกับ
นิสิตที่ไม่เคย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรม เป็นนักรักกิจกรรม มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต
มหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง แตกต่างกับ นิสิตที่ไม่เคย
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 77 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	2	2.765	1.382	2.169	.116
ภายในกลุ่ม	394	251.088	.637		
รวม	396	253.853			

จากตารางที่ 77 พบว่า นิสิตที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 78 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
นิสิต	2	6.737	3.369	4.142	.017*
ภายในกลุ่ม	394	320.476	.813		
รวม	396	327.213			

จากตารางที่ 78 พบว่า นิสิตที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 79 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อ ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรม

การเข้าร่วมกิจกรรม	\bar{X}	ไม่เคย	เคยร่วมเป็นบางครั้ง	เป็นนักรณรงค์
		1.97	2.21	2.47
ไม่เคย	1.97	-	-.24*	-.50*
เคยร่วมเป็นบางครั้ง	2.21		-	-.26
เป็นนักรณรงค์	2.47			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 79 พบว่า เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้ พบว่า

1. นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรม เคยเข้าร่วมเป็นบางครั้ง มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้ แตกต่างกับ นิสิตที่ไม่เคยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรม เป็นนักรณรงค์ มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้ แตกต่างกับ นิสิตที่ไม่เคย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 80 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนิติตกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิติต	2	.114	.057	.061	.941
ภายในกลุ่ม	394	368.458	.935		
รวม	396	368.571			

จากตารางที่ 80 พบว่า นิติตที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมนิติตต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 81 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดตามข่าวสารทางการเมืองกับระดับการมีส่วนร่วมทาง
การเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิติต	2	7.208	3.604	6.652	.001*
ภายในกลุ่ม	394	213.484	.542		
รวม	396	220.693			

จากตารางที่ 81 พบว่า นิติตที่มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองต่างกัน มีส่วนร่วม
ทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 82 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อ
ด้านภาพรวม จำแนกตามการติดตามข่าวสาร

การติดตามข่าวสาร	\bar{X}	น้อยกว่า 2 ครั้ง/ สัปดาห์	3 – 5 ครั้ง/ สัปดาห์	มากกว่า 5 ครั้ง/ สัปดาห์
		2.12	2.39	2.39
น้อยกว่า 2 ครั้ง/ สัปดาห์	2.12	-	-.27*	-.27*
3 – 5 ครั้ง/ สัปดาห์	2.39		-	.00
มากกว่า 5 ครั้ง/ สัปดาห์	2.39			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 82 พบว่า เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการติดตามข่าวสาร
ทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านภาพรวม
พบว่า

1. นิสิตที่มีการติดตามข่าวสาร 3 – 5 ครั้ง/ สัปดาห์ มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านภาพรวม แตกต่างกับ นิสิตที่มีการติดตามข่าวสาร น้อย
กว่า 2 ครั้ง/ สัปดาห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิสิตที่มีการติดตามข่าวสาร มากกว่า 5 ครั้ง/ สัปดาห์ มีระดับการมีส่วนร่วมทาง
การเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านภาพรวม แตกต่างกับ นิสิตที่มีการติดตาม
ข่าวสาร น้อยกว่า 2 ครั้ง/ สัปดาห์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 83 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดตามข่าวสารทางการเมืองกับระดับการมีส่วนร่วมทาง
การเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการ
เลือกตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	2	18.919	9.459	15.248	.000*
ภายในกลุ่ม	394	244.423	.620		
รวม	396	263.341			

จากตารางที่ 83พบว่า นิสิตที่มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองต่อมีส่วนร่วมทาง

การเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 84 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง จำแนกตามการติดตามข่าวสาร

การติดตามข่าวสาร	\bar{X}	น้อยกว่า 2 ครั้ง/ สัปดาห์	3 – 5 ครั้ง/ สัปดาห์	มากกว่า 5 ครั้ง/ สัปดาห์
		2.49	2.92	2.98
น้อยกว่า 2 ครั้ง/ สัปดาห์	2.49	-	-.43*	-.48*
3 – 5 ครั้ง/ สัปดาห์	2.92		-	-.06
มากกว่า 5 ครั้ง/ สัปดาห์	2.98			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 84 พบว่า เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการติดตามข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง พบว่า

1. นิสิตที่มีการติดตามข่าวสาร 3 – 5 ครั้ง/ สัปดาห์ มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง แตกต่างกับ นิสิตที่มีการติดตามข่าวสาร น้อยกว่า 2 ครั้ง/ สัปดาห์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิสิตที่มีการติดตามข่าวสาร มากกว่า 5 ครั้ง/ สัปดาห์ มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง แตกต่างกับ นิสิตที่มีการติดตามข่าวสาร น้อยกว่า 2 ครั้ง/ สัปดาห์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 85 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดตามข่าวสารทางการเมืองกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิสิต	2	4.469	2.235	3.531	.030*
ภายในกลุ่ม	394	249.383	.633		
รวม	396	253.853			

จากตารางที่ 85 พบว่า นิสิตที่มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 86 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีต่อด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง จำแนกตามการติดตามข่าวสาร

การติดตามข่าวสาร	\bar{X}	น้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์	3 – 5 ครั้ง/สัปดาห์	มากกว่า 5 ครั้ง/สัปดาห์
		2.15	2.38	2.34
น้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์	2.15	-	-.22*	-.19
3 – 5 ครั้ง/สัปดาห์	2.38		-	.03
มากกว่า 5 ครั้ง/สัปดาห์	2.34			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 86 พบว่า เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการติดตามข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองพบว่า

1. นิสิตที่มีการติดตามข่าวสาร 3 – 5 ครั้ง/สัปดาห์ มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองแตกต่างกับ นิสิตที่มีการติดตามข่าวสาร น้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 87 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดตามข่าวสารทางการเมืองกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
นิติน	2	7.530	3.765	4.640	.010*
ภายในกลุ่ม	394	319.683	.811		
รวม	396	327.213			

จากตารางที่ 87 พบว่า นิตินที่มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 88 เปรียบเทียบรายคู่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อการรณรงค์ให้ความรู้ จำแนกตามการติดตามข่าวสาร

การติดตามข่าวสาร	\bar{X}	น้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์	3 – 5 ครั้ง/สัปดาห์	มากกว่า 5 ครั้ง/สัปดาห์
		2.02	2.30	2.31
น้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์	2.02	-	-.28*	-.29*
3 – 5 ครั้ง/สัปดาห์	2.30		-	-.01
มากกว่า 5 ครั้ง/สัปดาห์	2.31			-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 88 พบว่า เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการติดตามข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้ พบว่า

1. นิตินที่มีการติดตามข่าวสาร 3 – 5 ครั้ง/สัปดาห์ มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้ แตกต่างกับ นิตินที่มีการติดตามข่าวสาร น้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิตินที่มีการติดตามข่าวสาร มากกว่า 5 ครั้ง/สัปดาห์ มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาจำแนกตามด้านการรณรงค์ให้ความรู้ แตกต่างกับ นิตินที่มีการติดตามข่าวสาร น้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 89 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดตามข่าวสารทางการเมืองกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
นิติต	2	2.284	1.142	1.229	.294
ภายในกลุ่ม	394	366.287	.930		
รวม	396	368.571			

จากตารางที่ 89 พบว่า นิสิตที่มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามด้านชุมนุมทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา และเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งคำถามจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลนิสิต ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต และทำการศึกษาจากนิสิตที่มีรายชื่ออยู่ในมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี จำนวน 397 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่าสถิติ t- Test ในการทดสอบสมมติฐานหาความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม กับตัวแปรตาม และใช้ค่าสถิติ F-test หรือ One - way Analysis of Variance (ANOVA) หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในการทดสอบสมมติฐานหาความแตกต่างระหว่างตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม กับตัวแปรตามในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการศึกษา

นิสิตกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 58.4 มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 19 - 21 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.3ส่วนใหญ่อยู่คณะด้านสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 40.3 มีระดับการศึกษา ชั้นปีที่ 1 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.5 ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิม นอกภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 50.6 ส่วนใหญ่บิดาประกอบอาชีพรับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 29.5 มารดาประกอบอาชีพรับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 24.2 ส่วนใหญ่รายได้เฉลี่ยของครอบครัว 10,000 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.8 มีการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต เคยร่วมเป็นบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.5 และมีการติดตามข่าวสารทางการเมือง 3 – 5 ครั้ง/ สัปดาห์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.8

ผลการสำรวจทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตมีทัศนคติ โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$)

ในการตอบคำถามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการสำรวจทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตมีทัศนคติ โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$) โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ด้านที่ 1 ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 2.76$) มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านที่ 2 ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ($\bar{X} = 2.28$) ด้านที่ 3 ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ ($\bar{X} = 2.19$) และด้านที่ 4 ด้านการชุมนุมทางการเมือง ($\bar{X} = 1.89$) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งสรุปได้ว่านิสิตมีทัศนคติ อยู่ในระดับปานกลางโดยประเด็นที่มีความสำคัญมากที่สุดคือท่านไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งระดับชาติ (ส.ส., ส.ว.) รองลงมาคือ ท่านไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่น (อบจ., อบต., สมาชิกสภาเทศบาล) และประเด็นที่มีระดับความสำคัญน้อยที่สุดคือท่านเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงให้กับพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ท่านชอบ

ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองสรุปได้ว่า นิสิตมีทัศนคติ อยู่ในระดับน้อยโดยประเด็นที่มีความสำคัญมากที่สุดคือท่านเคยพูดคุยแสดงความคิดเห็นในเรื่องการเมืองกับผู้อื่น รองลงมาคือ ท่านคิดว่าการเลือกตั้งและการเมืองเป็นเรื่องยุ่งยากและไกลตัวและประเด็นที่มีระดับความสำคัญน้อยที่สุดคือท่านเคยเขียนจดหมาย บทความหรือแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไปยังนักการเมือง เช่น ส.ส., ส.ว., รัฐมนตรี, ผู้บริหาร, และสมาชิกสภาท้องถิ่น เป็นต้น

ด้านการรณรงค์ให้ความรู้ สรุปได้ว่า นิสิตมีทัศนคติ อยู่ในระดับน้อยโดยประเด็นที่มีความสำคัญมากที่สุดคือท่านนำข่าวสารทางการเมืองมาพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น รองลงมาคือท่านเคยเสนอข่าวสารนำรู้เกี่ยวกับการเมืองทางวิทยุ บทความ หน้าชั้นเรียนและประเด็นที่มีระดับความสำคัญน้อยที่สุดคือท่านเคยแจกใบปลิวให้ความรู้เรื่องการเมือง

ด้านการชุมนุมทางการเมือง สรุปได้ว่า นิสิตมีทัศนคติ อยู่ในระดับน้อยโดยประเด็นที่มีความสำคัญมากที่สุดคือท่านร่วมฟังการปราศรัยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองรองลงมาคือ ท่านเข้าร่วมกลุ่มเพื่อต่อต้านการขายเสียงและการทุจริตคอร์ปชั่นและประเด็นที่มีระดับความสำคัญน้อยที่สุดคือท่านร่วมชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งทางการเมืองให้นักการเมือง ลาออกในระดับชาติ และหรือระดับท้องถิ่น

ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 90 ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย	ข้อค้นพบ
1. เพศที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
2. อายุที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา แตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
3. คณะที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา แตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
4. ชั้นปีที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
5. ภูมิภาคที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา แตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
6. อาชีพของบิดาที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา แตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
7. อาชีพของมารดาที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา แตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
8. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
9. การเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา แตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
10. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผลการศึกษา

ในการวิเคราะห์ถึงองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยจะอภิปรายเปรียบเทียบระหว่างข้อค้นที่ได้จากการศึกษาและองค์ความรู้เดิมจากเนื้อหาบทที่ 2 ดังนี้

ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาโดยรวมพบว่าทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพานิสิตมีทัศนคติ โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ หอมจันทิก (2543) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณีक्रमมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง มีส่วนร่วมทางการเมืองรวมทุกด้านอยู่ในระดับต่ำเหตุที่งานวิจัยทั้งสองเหมือนกัน อาจเป็นเพราะปัจจัยที่มีอิทธิต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตามที่ Milbrath and Goel (1966 อ้างถึงใน ทิฉัมพร ถ่ายหนองสรวง, 2552, หน้า 21 – 22) ได้กล่าวไว้ คือ 1. ปัจจัยด้านสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อม (Environmental Stimuli) หมายถึง ลักษณะของระบบสังคม (Social System) และสถานการณ์ทางการเมือง (Political Setting) ซึ่งไม่เพียงจะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองของแต่ละบุคคลเท่านั้น แต่ยังมีส่วนให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับขอบเขตทางเลือกต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง บุคคลแต่ละคนแม้จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันก็อาจรับสิ่งเร้าจากระบบการเมืองและสังคมได้ไม่เท่ากัน เพราะบุคคลแต่ละคน จะเลือกรับรู้และเลือกสรรเฉพาะสิ่งเร้าที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของคนเท่านั้น และ 2. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (Persona Factor) คือ พันธุกรรมความต้องการด้านบุคลิกภาพ ความต้องการทางจิตใจ ร่างกายและความเชื่อต่าง ๆ รวมทั้งทัศนคติทางการเมืองของแต่ละคน

และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา อุดมกัน (2553) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษาตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเหตุที่ไม่สอดคล้องกันของงานวิจัย อาจเป็นไปตามลักษณะของการมีส่วนร่วม ตามที่ ทฤษฎีการพัฒนาและการมีส่วนร่วม ได้กล่าวไว้คือ 1. เป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญในการกำหนดว่าอะไรคือความจำเป็นพื้นฐานของชุมชน กล่าวคือ เป็นผู้ให้ความหมายและกำหนดรายละเอียดที่เป็นเครื่องมือชี้วัดความจำเป็นพื้นฐานในบริการเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนตนเอง ทั้งนี้ เพราะแต่ละชุมชนต่างก็มีความต้องการและความจำเป็นแตกต่างกัน ถึงแม้อยู่ในภูมิภาคหรือขอบเขตประเทศเดียวกัน นอกจากนั้นความจำเป็นพื้นฐานยังอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามเงื่อนไขของเวลา และระดับการพัฒนา ที่แตกต่างกัน ดังนั้นเครื่องมือชี้วัดความจำเป็นพื้นฐานจึงต้องเป็นการกำหนดร่วมกันของประชาชน โดยประชาชนแต่ละท้องถิ่นเป็นหลัก 2. เป็นผู้ระดมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความจำเป็นพื้นฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนจะโน้มนำทรัพยากรที่ต้องการสำหรับการพัฒนามีมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ความรู้ของตน ทักษะด้านต่าง ๆ แรงงาน ที่ดินและทรัพย์สินอื่น ๆ ที่จะทำให้โครงการที่จัดทำขึ้นสัมฤทธิ์ผล 3. เป็นผู้มีบทบาทในการปรับปรุงวิชาการ กระจายสินค้าและบริหารให้สมบูรณ์ขึ้น การมีกิจการในการร่วมตัดสินใจในกระบวนการพัฒนาเป็นหนทางหนึ่งที่จะประกันว่าผลประโยชน์ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและการพัฒนาจะ ได้ถูกจัดสรรและกระจายออกไปอย่างเป็นระบบ 4. เป็นผู้ได้รับความพึงพอใจและเกิดแรงจูงใจที่จะสร้างกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสิ่งนี้เป็นผลทางการเมืองการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแนวทางและ

จุดหมายปลายทางในตัวเองในแง่ที่ว่าประชาชนทุกคนต่างก็มีจิตปรารถนา และเกิดความรู้สึกพึงพอใจอย่างลึลึกในการที่ได้เข้าไปมีบทบาทในการตัดสินใจและร่วมปฏิบัติงานที่เกื้อหนุนต่อการตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของตนเอง ทางเลือกของรัฐบาลในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายที่สำคัญ ดังนี้

1. ควรส่งเสริมด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมาของประชาธิปไตย และการเมืองการปกครองซึ่งการเรียนการสอนนั้นถือเป็นภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากการเรียนการสอนทำให้คนมีความรู้ มีความคิด โดยพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกับยุคสมัยในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต สถาบันอุดมศึกษาจึงมีส่วนสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาประชาธิปไตยได้เป็นอย่างมาก โดยอาจสอดแทรกเข้าไปในเนื้อหาวิชา

2. ควรมีการส่งเสริมในเรื่องกระบวนการกิจกรรมนักศึกษาและกิจกรรมอาจารย์ โดยสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มชมรมและการร่วมกิจกรรมของนักศึกษา เพื่อประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ถือเป็น การช่วยให้บุคคลมีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นคณะ แบ่งอำนาจหน้าที่กันทำตามความถนัด ทำให้มีการแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น มีความคิดริเริ่มและเสนอแนวทางต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นการฝึกความเป็นประชาธิปไตยโดยตรง

3. ให้มีการรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้นิสิตไปเลือกตั้งทั้งในระดับประเทศ ระดับท้องถิ่น และการเลือกตั้งในสถานศึกษาเพื่อปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนต่อไป

4. ควรมีการรณรงค์ส่งเสริมประชาธิปไตย เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เหมาะสมกับนิสิต สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปในอนาคตได้ เช่น การร่วมรณรงค์ทางการเมืองกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ หรือร่วมกับองค์กรอิสระทางการเมือง เพราะปัจจุบันองค์กรดังกล่าวได้เปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและความสามารถได้อย่างเต็มที่

5. ควรมีการสร้างจิตสำนึกในเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับนิสิต นักศึกษา อย่างถูกต้อง เพราะในปัจจุบันนิสิต นักศึกษาเรียนแบบการเมืองที่ไม่ค่อยดีงามจากบุคคลที่เป็นผู้นำ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

หลังจากที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่า

1. เพื่อให้การวิจัยสามารถลงลึกไปสู่ผลหรือคุณภาพของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตจึงสมควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับระดับทัศนคติของนิสิตในอันดับต่อไป
2. สมควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ หรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องทางทฤษฎีเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยเพื่อพัฒนาระดับทัศนคติของนิสิตในโอกาสต่อไป
3. สมควรศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ มหาวิทยาลัยอื่น ๆ และจำกัดวงแคบในการศึกษา เกี่ยวกับระดับทัศนคติเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโอกาสต่อไป
4. ควรศึกษาวิจัยถึงตัวชี้วัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการดำเนินการสอนของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาหลักการมีส่วนร่วมทางการเมืองในมหาวิทยาลัย
5. ควรศึกษาถึงพัฒนาการด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา โดยศึกษาถึงความเป็นมาและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของหลักการมีส่วนร่วม เพื่อนำการศึกษามาเปรียบเทียบกับผลการมีส่วนร่วมทางเมืองในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- กฤติยา ชัยยืน. (2549). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต นักศึกษาในวิกฤตทางการเมืองยุค
ปลายรัฐบาลทักษิณ*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานิเทศศาสตรพัฒนาการ,
คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จริยา ผลกล้า. (2550). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล เมืองหัวหิน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเนโบาย
สาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ชูชาติ หอมจันทิก. (2543). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย: ศึกษาเฉพาะกรณี
กรมมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยพร เขียมตน. (2548). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเทศบาลเมืองแสนสุข.
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช*.
- คารินทร์ แก้วมูล. (2548). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัด
เชียงราย ตามรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทิมมพร คำหนองสรวง. (2552). *พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการทหา
สังกัดกองพลทหารช่าง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขารัฐศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นันทวุฒิ บุญยะสิทธิ์. (2548). *การมีส่วนร่วมทางการเมือง: ศึกษากรณีทหารในมณฑลทหารบกที่
14 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขา
เนโบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรีวัตร สิงห์แก้ว. (2547). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา: ศึกษากรณีมหาวิทยาลัย
กรุงเทพวิทยาเขตรังสิต*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเนโบาย
สาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปวีณา อุดมกัน. (2553). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษาคำบลบางทรายใหญ่
อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพุทธศาสตร์
การพัฒนา, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- พัชราภรณ์ โจรจนุรานนท์. (2552). *วัฒนธรรมทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รัชนิดา ไสยรส. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วราวุธ เค่นแพทย์ชรางกูร. (2545). *พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วารุณี ถ้อมลิ้ม. (2548). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภายหลังการปฏิรูปการเมือง พ.ศ. 2540: ศึกษาส่วนพื้นที่เขตการปกครองของ กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2543). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน*. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- สมบัติ จันทร์วงศ์. (2547). *เจ้าผู้ปกครอง*. กรุงเทพฯ: คบไฟ.
- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. (2544). *การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สมพิศ สุขแสน. (2552). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐประศาสนศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- สรรรักษ์ เกี่ยมสุวรรณ. (2549). *กระบวนการปลูกฝังพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา*. *มนุษยสังคมปริทัศน์*, 8(1), 139 – 140.
- สุดใจ สุอรุณ. (2549). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนาสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุเมธ งามลักษณะ. (2549). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำกิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สำราญ วิเศษ. (2554). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐประศาสน
 ศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อรุณี ปริศนานันท์กุล. (2552). มุมมองของนิสิตนักศึกษาต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการ
 เลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและนักศึกษามหาวิทยาลัย
 ธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอกภพ ลิ้มปิวิบูล. (2548). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรีคณะสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์,
 บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เอกวิทย์ มณีธร. (2554). *หลักรัฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ: เอ็ม. ที.เพรส.
- อำพร สุคนธ์รัตนสุข. (2544). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
 วิชาชีพชั้นสูงในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์,
 บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Carry, C. L. (1976). Occupational source of stress. *Journal of Occupational Psychology*, 4, 11-
 28.
- Easton, D.** (1960). *The Political System*. New York: Alfred A. Knoff.
- Huntington, S. P., & Nelson, J. M.** (1976). *No Easy Choice : Political Participation in
 Developing Countries*. Cambridge: Harvard University Press.
- Lasswell, H. D.** (1970). *Power and Society*. New Haven: Yale.
- Nie, N. H., & Verba, S. (1975). *Political Participation*. Massachusetts: Addison-Wesley
 Publishing.
- Saffell, D. C. (1978). *State and Local Government: Politics and Public Policies*. New York:
 McGraw-Hill.
- Tansey, S. D. (2004). *Politics: the Basic*. London: Routledge.
- Verba, S., & Kim, J. (1978). *Participation and Political Equality*. New York: Cambridge
 University Press.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. Tokyo: Harper International.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่า 19 ปี 19-21 ปี สูงกว่า 21 ปี

3. คณะ

 คณะด้านสังคมศาสตร์ (คณะการจัดการและการท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติ) คณะด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ (คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะสหเวชศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์) คณะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีทางทะเล คณะภูมิสารสนเทศศาสตร์ คณะโลจิสติกส์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะอัญมณี)

4. ชั้นปี

 ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4

5. ภูมิลำเนาเดิม

 ภาคตะวันออก นอกภาคตะวันออก

6. อาชีพบิดา

☐ เกษตรกรรม	☐ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ รับจ้าง	☐ พนักงานบริษัทเอกชน
☐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. อาชีพมารดา

☐ เกษตรกรรม	☐ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ รับจ้าง	☐ พนักงานบริษัทเอกชน/ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
☐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 10,000 – 30,000 บาท
☐ 30,001 – 50,000 บาท	☐ สูงกว่า 50,000 บาท

9. การเข้าร่วมกิจกรรมนิตินิต

☐ ไม่เคย	☐ เคยร่วมเป็นบางครั้ง
☐ เป็นนักกิจกรรม (เป็นคณะกรรมการหน่วยกิจกรรม เช่น องค์การนิตินิต สภานิตินิต สโมสรนิตินิต ชมรมนิตินิต)	

10. ลักษณะของการติดตามข่าวสารทางการเมือง

☐ น้อยกว่า 2 ครั้ง /สัปดาห์	☐ 3 – 5 ครั้ง/สัปดาห์
☐ มากกว่า 5 ครั้ง/สัปดาห์ (ติดตามข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต)	

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองทั่วไปของนิสิต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

การมีส่วนร่วม	การมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง					
1. ท่านไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งระดับชาติ (ส.ส., ส.ว.)					
2. ท่านไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่น (อบจ., อบต., สมาชิกสภาเทศบาล)					
3. ท่านชักชวนผู้อื่นให้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง					
4. ท่านติดตามผลการนับคะแนนการเลือกตั้ง					
5. ท่านเคยสอดส่องและแจ้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง กรณี การซื้อเสียงและการทุจริต เลือกตั้งอื่น					
6. ท่านเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงให้กับพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ท่านชอบ					
7. ท่านติดตามการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การปราศรัย การแสดงวิสัยทัศน์ผ่านสื่อต่าง ๆ ในการเลือกตั้งระดับชาติ (ส.ส., ส.ว.) และในระดับท้องถิ่น (อบจ., อบต., สมาชิกสภาเทศบาล)					
ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง					
1. ท่านเคยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นต้นส่งข้อความ (SMS) ไปยังรายการโทรทัศน์, แสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์					
2. ท่านเคยเขียนจดหมาย บทความหรือแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไปยังนักการเมือง เช่น ส.ส., ส.ว., รัฐมนตรี, ผู้บริหาร, และสมาชิกสภาท้องถิ่น เป็นต้น					
3. ท่านเคยพูดคุยแสดงความคิดเห็นในเรื่องการเมืองกับผู้อื่น					

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต (ต่อ)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

การมีส่วนร่วม	การมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. ท่านเคยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองต่อสาธารณชน เช่น ในชั้นเรียน ในการทำกิจกรรมหรือยุติมิตร หรือ กิจกรรมนิสิต (การอภิปราย เสวนา)					
5. ท่านเคยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับกลุ่มการเมืองหรือผู้สนับสนุนกลุ่มการเมือง					
6. ท่านเคยเสนอความคิดหรือแนวทางแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อประชาชนกับผู้นำทางการเมือง					
7. ท่านคิดว่าการเลือกตั้งและการเมืองเป็นเรื่องยุ่งยากและไกลตัว					
ด้านการรณรงค์ให้ความรู้					
1. ท่านเคยจัดประชุม อบรม ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง					
2. ท่านร่วมรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในทางการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเดินรณรงค์ การจัดนิทรรศการ การจัดสัมมนาทางการเมือง เป็นต้น					
3. ท่านเคยเสนอข่าวสารน่ารู้เกี่ยวกับการเมืองทางวิทยุ บทความ หน้าชั้นเรียน					
4. ท่านนำข่าวสารทางการเมืองมาพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น					
5. ท่านเคยแจกใบปลิวให้ความรู้เรื่องการเมือง					
6. ท่านช่วยอธิบายหรือชี้แจงนโยบายของพรรคการเมืองให้กับผู้อื่น					

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต(ต่อ)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

การมีส่วนร่วม	การมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. ท่านช่วยอธิบายหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเมือง การปกครองและการเลือกตั้งเกี่ยวกับพรรคการเมือง การเลือกตั้ง และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การปกครองในลักษณะอื่น ๆ					
ด้านการชุมนุมทางการเมือง					
1. ท่านร่วมชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งทางการเมืองให้นักการเมือง ลาออกในระดับชาติ และหรือระดับท้องถิ่น					
2. ท่านร่วมชุมนุมเพื่อเรียกร้องหรือคัดค้านการดำเนินโครงการของรัฐบาล					
3. ท่านเข้าร่วมกลุ่มเพื่อต่อต้านการขายเสียงและการทุจริตคอร์ปชั่น					
4. ท่านร่วมชุมนุมเพื่อจัดกิจกรรมทางการเมือง					
5. ท่านร่วมฟังการปราศรัยแสดงความคิดเห็นทางการเมือง					
6. ท่านเข้าร่วมเดินขบวนคัดค้านกฎหมาย นโยบาย หรือพฤติกรรมของผู้มีอำนาจที่ไม่เป็นธรรม					
7. ท่านชักชวนผู้อื่นเข้าร่วมประท้วงเมื่อเห็นว่า นักการเมือง/ ส.ส. / ส.ว. ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....